

391 110715

42270

Y, 2

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
ในเขตภาคกลาง

ปริญญานิพนธ์

ของ

ผ่องศรี ศรีวัง

110715 391 42270 Y, 2

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่

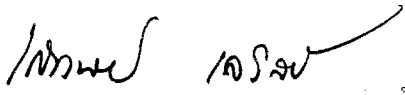
มีนาคม 2536

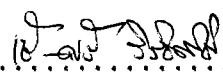
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

185124

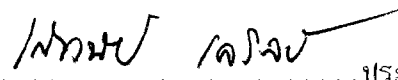
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปัญหานี้อย่างถี่ถ้วนแล้ว
เห็นสมควรรับ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

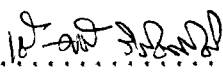
คณะกรรมการควบคุม

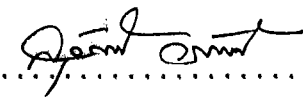

.....ประธาน
(ผศ.ดร.เสาวนีย์ เลี้ยว)

.....กรรมการ
(รศ.ไชยศรี วิวิธศิริ)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(ผศ.ดร.เสาวนีย์ เลี้ยว)

.....กรรมการ
(รศ.ไชยศรี วิวิธศิริ)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รศ.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปัญหานี้อย่างถี่ถ้วน เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ 5 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2536

ประกาศคณะกรรมการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้โดยได้รับความกรุณาอนุเคราะห์เป็นอย่างดียิ่ง จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ ประธาน รองศาสตราจารย์เชียรศรี วิวิธสิริ กรรมการ และ รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ซึ่งเป็นกรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติมทุกท่านได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนตรวจแก้ไขต่าง ๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

การตรวจเครื่องมือแบบสอบถามได้รับความกรุณาจากผู้เชี่ยวชาญหลายท่านดังรายนาม คณะผู้เชี่ยวชาญในท้ายเล่มนี้ การเก็บรวบรวมข้อมูลได้รับความร่วมมือด้วยดี จากผู้อำนวยการ เจ้าหน้าที่และนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด นครปฐม ปทุมธานี เพชรบุรี ลพบุรี สระบุรี พระนครศรีอยุธยา ชัยนาท และราชบุรี การวิเคราะห์ข้อมูล การพิมพ์ได้รับคำแนะนำ ความช่วยเหลือจาก อาจารย์สมหมาย และอาจารย์ไพรัช หงษ์เทียบ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ที่กล่าวนามมาแล้วทุกท่าน และเป็นพิเศษสำหรับคุณรังรอง สีทองดี คุณอมรรัตนา ชื่นภิรมย์ คุณแม่พรพิมล ศุกรีเขตรและว่าที่ ร.ต.เกษม ศรีวัง ที่คอยให้กำลังใจในการศึกษาและจัดทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จเรียบร้อยด้วยดี

ผ่องศรี ศรีวัง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1. บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า	4
ตัวแปรสำหรับการศึกษาค้นคว้า	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ความเป็นมาในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพนอกโรงเรียน	8
การศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น	11
ลักษณะและการเรียนรู้ของผู้ใหญ่	18
แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้สอนนักศึกษาผู้ใหญ่	22 ✓
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28 ✓
สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า	31
3. วิธีดำเนินการวิจัย	33
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	33
การสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการรวบรวมข้อมูล	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล	36
การจัดกระทำข้อมูล	39
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	40
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	44
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่อายุ 18 ปีที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ เป็นรายข้อและรายด้าน.....	46
ตอนที่ 3 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ.....	52
ตอนที่ 4 สรุปความคิดเห็นอื่น ๆ จากคำถามปลายเปิด.....	72
5. สรุป อภิปราย ข้อเสนอแนะ.....	74
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	74
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	75
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	75
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	76
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	76
อภิปรายผล.....	79
ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ.....	85
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย.....	86
บรรณานุกรม.....	87
ภาคผนวก.....	93
ประวัติผู้วิจัย.....	109

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกเป็นจังหวัด แผนก เวลาเรียน และนักศึกษา.....	34
2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป และได้รับคืน จำแนกตามประเภทวิชาและเวลาที่เรียน	37
3 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป และได้รับกลับคืน คิดเป็นร้อยละ.....	38
4 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	44
5 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ตามความคิดเห็นของ นักศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ โดยรวม และรายด้าน.....	46
6 ความคิดเห็นของนักศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอน นักศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ เป็นรายชื่อ.....	48
7 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ตาม ความคิดเห็นของนักศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ แยกตามเพศ.....	52
8 วิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ สายอาชีพ ตามความคิดเห็นของนักศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ แยกตามอายุ.....	54
9 วิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ สายอาชีพ ตามความคิดเห็นของนักศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ แยกตาม วุฒิทางการศึกษา.....	56
10 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ สายอาชีพ ด้านการแนะแนวและการแก้ปัญหา ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่มีวุฒิทางการศึกษา แตกต่างกัน เป็นรายคู่.....	58
11 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ สายอาชีพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่มีวุฒิทางการศึกษา แตกต่างกัน เป็นรายคู่.....	59

- 12 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่
สายอาชีพ รวมทั้งด้าน ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ
ที่มีวิถีทางการศึกษา แตกต่างกัน เป็นรายคู่..... 60
- 13 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ
ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ แยกตามเวลาเรียน..... 61
- 14 วิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่
สายอาชีพ ด้านวิชาการและการถ่ายทอดความรู้ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา
ผู้ใหญ่สายอาชีพ แยกตามประเภทวิชาชีพ..... 62
- 15 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่
สายอาชีพ ด้านวิชาการและการถ่ายทอดความรู้ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา
ผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่เรียนประเภทวิชาชีพ แตกต่างกัน เป็นรายคู่..... 63
- 16 วิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่
สายอาชีพ ด้านการแนะแนวและการแก้ปัญหา ตามความคิดเห็นของนักศึกษา
ผู้ใหญ่สายอาชีพ แยกตามประเภทวิชาชีพ..... 64
- 17 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่
สายอาชีพ ด้านการแนะแนวและการแก้ปัญหา ตามความคิดเห็นของนักศึกษา
ผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่เรียนประเภทวิชาชีพ แตกต่างกัน เป็นรายคู่..... 65
- 18 วิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่
สายอาชีพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ
แยกตามประเภทวิชาชีพ..... 66
- 19 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่
สายอาชีพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ
ที่เรียนประเภทวิชาชีพ แตกต่างกัน เป็นรายคู่..... 67

20	วิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่	
	สายอาชีพ ด้านคุณธรรมและความประพฤติ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่	
	สายอาชีพ แยกตามประเภทวิชาชีพ.....	68
21	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่	
	สายอาชีพ ด้านคุณธรรมและความประพฤติ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่	
	สายอาชีพ ที่เรียนประเภทวิชาชีพ แตกต่างกัน เป็นรายคู่.....	69
22	วิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่	
	สายอาชีพ รวมทุกด้าน ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ.....	70
23	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่	
	สายอาชีพ รวมทุกด้าน ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ.....	71
24	ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจากคำถามปลายเปิด.....	72

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน ดังนั้นแต่ละประเทศจึงพยายามจัดการศึกษาให้เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพสังคม ความต้องการของประชาชน สำหรับประเทศไทยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ระบบใหญ่ ๆ คือ การศึกษาในระบบโรงเรียน (Formal Education) และการศึกษานอกโรงเรียน (Non-Formal Education) (กรมสามัญศึกษา. 2519 : 1) ปัจจุบันการศึกษานอกโรงเรียนได้รับความสนใจมากขึ้น ซึ่งจะได้เห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530-2534) มีนโยบายให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนเร่งรัดพัฒนาการฝึกอบรมระยะสั้นให้กับผู้ที่ไม่มีงานทำ ผู้ที่ต้องการเพิ่มรายได้หรือผู้ต้องการเพิ่มประสิทธิภาพของงานที่ดำเนินงานอยู่ หรือผู้ที่ต้องการเปลี่ยนงาน เพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานตามสภาพความต้องการของตลาดแรงงานและสภาพเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละท้องถิ่น (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2530 : 25)

กรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นหน่วยงานที่จัดการฝึกอบรมวิชาชีพให้แก่ประชาชน โดยมีจุดมุ่งหมายเน้นหนักในด้านฝึกทักษะเพื่อการนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน นับเป็นการยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้นและกระตุ้นส่งเสริมให้ประชาชนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ ตลอดจนให้ตระหนักและให้รู้จักนำทรัพยากรที่มีอยู่ในแต่ละท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างประหยัดและคุ้มค่า ซึ่งการจัดตั้งกล่าวศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเป็นสถานที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพอยู่ทั่วประเทศ หลักสูตรที่ใช้ในกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้จัดทำเป็นหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น พุทธศักราช 2525 (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2525 : 1)

หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดดำเนินการอยู่ปัจจุบันแบ่งออกเป็น 3 ประเภทวิชา คือ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2525 : 4)

ประเภทที่ 1 วิชาช่างอุตสาหกรรม ได้แก่ วิชาช่างยนต์ ช่างวิทยุ ช่างไฟฟ้า และ

ช่างเชื่อมโลหะ

ประเภทที่ 2 วิชาคหกรรมศาสตร์ ได้แก่ วิชาช่างตัดเสื้อผ้าสตรี ตัดเสื้อชาย อาหาร-ขนม และวิชาตัดผมและเสริมสวย

ประเภทที่ 3 วิชาพาณิชยกรรม ได้แก่ วิชาบัญชี พิมพ์ดีดภาษาไทย-อังกฤษ และวิชาการจัดการธุรกิจ

การจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพเป็นงานสำคัญอย่างหนึ่งของการศึกษานอกโรงเรียน เพราะว่าการประกอบอาชีพเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวันของทุกคน ซึ่งแต่ละคนประสบปัญหาในการประกอบอาชีพต่างกัน บางคนไม่มีอาชีพต้องการประกอบอาชีพ บางคนมีอาชีพอยู่แล้วแต่ต้องการเปลี่ยนอาชีพใหม่ และในขณะเดียวกันบางคนก็ต้องการปรับปรุงอาชีพที่ทำอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น เพื่อสนองความต้องการดังกล่าว ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจึงได้จัดสอนวิชาชีพต่าง ๆ ขึ้น เพื่อให้ประชาชนที่สนใจเลือกเรียนได้ตามความต้องการ

หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่ใช้อยู่ส่วนใหญ่จะเน้นหนักไปทางการฝึกเพื่อให้เกิดทักษะและความชำนาญ เพียงพอที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และนำไปประกอบอาชีพ ซึ่งกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรเป็นส่วน ๆ ให้แต่ละส่วนจบในตัวเอง และเรียกส่วนนั้นว่า "รายวิชา" ถ้าหากในส่วนนั้นยังมีเนื้อหาขาดและใช้เวลามากเกินไปก็อาจแบ่งเนื้อหาเป็นวิชา เช่น กระป๋อง 1, กระป๋อง 2, และกระป๋อง 3 หรือในเรื่องเสื้อออกแบ่งเป็น เสื้อ 1, เสื้อ 2 และเสื้อ 3 ฯลฯ หลักสูตรมีตั้งแต่ 100-300 ชั่วโมง แต่ละรายวิชาใช้เวลาตั้งแต่ 30 ชั่วโมง, 60 ชั่วโมง, 90 ชั่วโมง ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้ตามความต้องการ (คู่มือการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ. 2525 : 8 - 10)

อย่างไรก็ตามการดำเนินงานการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่ผ่านมายังประสบปัญหาหลายประการ และที่สำคัญคือนักศึกษาเป็นจำนวนมากออกกลางคัน จากการวิจัยและติดตามผล นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ของกองแผนงานและวิจัย กรมการศึกษานอกโรงเรียน พบว่าสาเหตุที่นักศึกษาเรียนไม่จบตามหลักสูตร ส่วนใหญ่มาจากตัวนักศึกษาเอง มาจากหลักสูตร และมาจากการสอนของครู เช่น ครูเร่งรีบในการสอน ครูขาดความมุกตลกธรรม ครูไม่ค่อยสนใจนักศึกษา

นักศึกษาครูทำให้นักศึกษาเกิดความอาย รู้สึกมีมด้อย นักศึกษาไม่พอใจในการสอนของครู เป็นต้น (กองแผนงาน กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2524 : 46)

ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนนับว่าเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการส่งเสริม สนับสนุน หรือช่วยเหลือให้ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้ได้ดี (เกียรติวรรณ อมาตยกุล. 2526 : 43 - 44)

คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษานอกโรงเรียน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2527 : 55 - 62) ได้สรุปผลการดำเนินการการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นว่า ยังมีปัญหาหลายประการ เช่น

1. ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร การกำหนดเนื้อหา มักขึ้นอยู่กับความชำนาญของผู้สอน และความพร้อมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
2. ปัญหาการออกกลางคันของนักศึกษาวิชาชีพ พบว่า นักศึกษาออกกลางคันถึงร้อยละ 24 ของนักศึกษาทั้งหมด
3. ปัญหาการนำความรู้ไปใช้ พบว่า ร้อยละ 40 ของนักศึกษาทั้งหมดที่สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ที่เหลือไม่ได้นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์
4. ปัญหาการเรียนการสอน โดยทั่วไปครูส่วนที่เป็นครูประจำการต้องออกไปปฏิบัติงานภาคสนามทำให้การสอน การหาความรู้เพิ่มเติมไม่ได้เต็มที่ ส่วนลูกจ้างชั่วคราวหรือวิทยากรมักไม่เข้าใจวิธีการสอนผู้ใหญ่ หรือขาดทักษะการสอน เป็นต้น

จากปัญหาดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ครูและการสอนของครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่ง ที่ส่งผลต่อการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่จนจบหลักสูตร ทั้งนี้เพราะว่าผู้ใหญ่มาเรียนด้วยความสมัครใจ ถ้าหากไม่พอใจในตัวครู เช่น ความบกพร่องในการสอน ครูดูไม่ให้ความสนใจผู้เรียนจะเลิกเรียนไปเลย ซึ่งแตกต่างจากเด็กเพราะเด็กนั้นจะพอใจการสอนของครูหรือไม่ก็ต้องเรียนจนจบหลักสูตร เพราะเป็นการศึกษาภาคบังคับ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ว่าควรเป็นอย่างไร โดยศึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาเพื่อจะนำผลจากการศึกษาไปปรับปรุงคุณลักษณะของครูสอนวิชาชีพ ตลอดจนไปประกอบการพิจารณาคัดเลือกอบรมครูนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

✓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ตามทัศนะของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา เวลาที่เรียนและประเภทวิชาชีพ

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการศึกษาครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ซึ่งจะ เป็นข้อมูลส่วนหนึ่งที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนจะได้นำไปเป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
2. ผลการศึกษาครั้งนี้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสามารถนำมาเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งในการอบรมครูที่จะ ไปทำการสอนวิชาชีพให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อครูสอนวิชาชีพในการปรับปรุงตนเองให้เหมาะสมสอดคล้องกับการเรียนการสอนยิ่งขึ้น

ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ การศึกษาครั้งนี้ต้องการให้ครอบคลุมพื้นที่ในเขตภาคกลางทั้ง 17 จังหวัด แต่เนื่องจากมีข้อจำกัดที่ไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ทั่วถึงทุกจังหวัด จึงทำการคัดเลือกจังหวัดที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนมีนักศึกษารับทั้ง 3 ประเภทวิชา คือ อุตสาหกรรม การเกษตรและพาณิชยกรรม รายละเอียดเกี่ยวกับการคัดเลือกจังหวัดเสนอในบทที่ 3

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ หลักสูตรระยะสั้นทั้ง 3 ประเภทวิชา คือ อุตสาหกรรม คหกรรมและพาณิชยกรรม ที่ศึกษาอยู่ในช่วงเดือนตุลาคม 2533 ถึงเดือนมกราคม 2534 ทั้งหมด 7 จังหวัด จำนวน 42 ห้องเรียน นักศึกษา 552 คน รายละเอียดกลุ่มตัวอย่างและวิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างเสนอในบทที่ 3

3. ตัวแปรสำหรับการศึกษาค้นคว้า

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ จำแนกเป็น

3.1.1 เพศ จำแนกเป็น

- 1) ชาย
- 2) หญิง

3.1.2 อายุ จำแนกเป็น 3 ระดับ คือ

- 1) 15 - 24 ปี
- 2) 25 - 34 ปี
- 3) 35 ปีขึ้นไป

3.1.3 วุฒิทางการศึกษา จำแนกเป็น

- 1) ประถมศึกษา
- 2) มัธยมศึกษา
- 3) อุดมศึกษา

3.1.4 เวลาเรียน จำแนกเป็น 2 รอบ คือ

- 1) รอบกลางวัน
- 2) รอบค่ำ

3.1.5 ประเภทวิชาชีพ จำแนกเป็น 3 ประเภท วิชาชีพ คือ

- 1) อุตสาหกรรม ได้แก่ ช่างเครื่องยนต์
- 2) คหกรรม ได้แก่ ช่างตัดเสื้อสตรี
- 3) พาณิชยกรรม ได้แก่ ช่างพิมพ์ดีด

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ซึ่งจำแนกเป็น 4 ด้านคือ

3.2.1 ด้านวิชาการและการถ่ายทอดความรู้

3.2.2 ด้านการแนะแนวและการแก้ปัญหา

3.2.3 ด้านมนุษยสัมพันธ์

3.2.4 ด้านคุณธรรมและความประพฤติ

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้มีความเข้าใจตรงกัน จึงให้นิยามศัพท์ดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง ลักษณะท่าทางหรือบุคลิกภาพของครูสอนซึ่งแสดงออกมาในรูปของการปฏิบัติ และเป็นลักษณะที่ดีของครูสอนเป็นที่ประสงค์ของสังคม ซึ่งจำแนกออกเป็น 4 ด้านดังต่อไปนี้

1.1 คุณลักษณะด้านวิชาการและการถ่ายทอดความรู้ หมายถึง การมีความรู้ในเรื่องที่ตนสอนเป็นอย่างดี สนใจหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ และถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจ ปฏิบัติได้ถูกต้อง

1.2 คุณลักษณะด้านการแนะแนวและการแก้ปัญหา หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนในด้านการวางแผนการเรียน การเลือกวิชาเรียน ระเบียบการวัดผล การหาความรู้เพิ่มเติม รวมทั้งเป็นที่ปรึกษาในการแก้ปัญหา ตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างฉลาดรอบคอบ

1.3 คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกเพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานร่วมกัน มีความรักใคร่ เห็นอกเห็นใจ เช่น ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น มีความรัก ให้ความช่วยเหลือ เป็นกันเองกับผู้เรียน

1.4 คุณลักษณะด้านคุณธรรมและความประพฤติ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกหรือประพฤติตนอย่างมีระเบียบแบบแผนอยู่ในกรอบธรรมเนียมของสังคม เป็นที่ยอมรับทั่วไป เช่น

มีความกตัญญูต่องานที่ต่อผู้มีพระคุณ มีจิตใจโอบอ้อมอารี ทำตนเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

2. ครูสอนวิชาชีพ หมายถึง ครู อาจารย์ หรือวิทยากรที่ชำนาญในสาขาวิชาชีพ และทำการสอนวิชาชีพแก่นักศึกษาผู้ใหญ่อายุอาชีพตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นทั้ง 3 ประเภทวิชา ได้แก่ วิชาช่างเครื่องยนต์ วิชาช่างตัดเสื้อสตรี และวิชาช่างพิมพ์ดีด ของ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

3. นักศึกษาผู้ใหญ่อายุอาชีพ หมายถึง ผู้ที่ศึกษาวิชาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ระหว่างเดือนตุลาคม 2533 ถึงเดือนมกราคม 2534 ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคกลาง

4. นักศึกษารอบกลางวัน หมายถึง ผู้ที่ศึกษาในช่วงรอบเช้า ระหว่างเวลา 9.00 น. - 12.00 น. และรอบบ่ายระหว่างเวลา 13.00 น. - 16.00 น.

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ แบ่งเป็นหัวข้อตามลำดับดังนี้ คือ

1. ความเป็นมาในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพนอกโรงเรียน
2. การศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
3. ลักษณะและการเรียนรู้ของผู้ใหญ่
4. แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความเป็นมาในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพนอกโรงเรียน

การฝึกอาชีพในประเทศไทย มีหน่วยงานที่รับผิดชอบหลายหน่วยงานทั้งของรัฐบาลและเอกชน เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม สำหรับกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่ พ.ศ. 2483 หลังจากที่รัฐบาลได้ตราพระราชกฤษฎีกา จัดตั้งกองการศึกษาผู้ใหญ่ในกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อส่งเสริมอาชีพของประชาชนให้ดีขึ้น เพื่อให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เพื่อให้การดำเนินการเกิดผลดีจึงมีการจัดตั้งแผนกอาชีพศึกษาผู้ใหญ่ขึ้นในกองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา ในปี พ.ศ. 2492 ให้มีหน้าที่จัดและส่งเสริมอาชีพศึกษาผู้ใหญ่ ส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชน ต่อมาเมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2492 กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดตั้งคณะกรรมการขึ้นชุดหนึ่ง เรียกว่า "คณะกรรมการจัดอาชีพศึกษาผู้ใหญ่ของกระทรวงศึกษาธิการ" เพื่อให้คำปรึกษาในการดำเนินงานอาชีพศึกษาผู้ใหญ่ ทำให้งานอาชีพศึกษาผู้ใหญ่เจริญขึ้น มีการปรับปรุงและขยายการดำเนินงานเรื่อยมา และได้ปรับปรุงจุดมุ่งหมายการดำเนินงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้นดังต่อไปนี้

1. เพื่ออบรมประชาชนชาวไทย ให้มีความสามารถไปประกอบอาชีพได้ตามควรแก่
อัธภาพ

2. เพื่อสนับสนุนพระราชบัญญัติสงวนอาชีพของคนไทย ต้องการให้อาชีพส่วนใหญ่ ตกอยู่ในมือคนไทย อันเป็นนโยบายหลักของรัฐบาล

3. เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล เป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการที่จะต้องฝึกอบรมคนไทยให้มีความรู้ในวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อเตรียมไว้สำหรับบางโอกาสที่ทางราชการจำเป็นต้องใช้

4. เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ลดค่าครองชีพ ให้สามารถผลิตสิ่งต่าง ๆ ใช้ได้เอง

5. เพื่อชักจูงประชาชนให้สนใจการศึกษาวิชาชีพยิ่งขึ้น เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาวิชาชีพต่อไป

การดำเนินงานอาชีวศึกษาผู้ใหญ่สมัยนั้น ได้แบ่งวิชาการออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. ประเภทอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ประจำที่ มีผู้เรียนประจำ หลักสูตรใช้เวลาเรียน 3 เดือนขึ้นไป มีสอนทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

2. ประเภทหน่วยอาชีวศึกษาผู้ใหญ่เคลื่อนที่ จะมีการออกไปสอนให้แก่ประชาชนตามแหล่งชุมชนต่าง ๆ ในชนบท มีกำหนดแห่งละ 3 เดือน หรืออย่างมากไม่เกิน 6 เดือน แล้วเคลื่อนย้ายไปที่แห่งใหม่

3. ประเภทอบรมหรือพัฒนาวิชาชีพ หรือจัดกลุ่มสนใจวิชาชีพ ได้แก่ การอบรมหรือจัดสอนวิชาชีพเป็นครั้งคราว ตามความสนใจของผู้เรียน ใช้เวลาเรียนสั้น ๆ 3 วัน หรือ 1 สัปดาห์ หรือ 1 เดือน

4. ประเภทบรรยายหรือปาฐกถา เป็นการให้ความรู้เป็นครั้งคราว โดยเลือกเรื่องที่ประชาชนสนใจ และมีประโยชน์

การดำเนินงานการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของกระทรวงศึกษาธิการ ในระยะแรก ดำเนินการมี 2 หน่วยงาน คือ กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษาและกองส่งเสริมอาชีพ กรมอาชีวศึกษา โดยกองการศึกษาผู้ใหญ่ จัดการศึกษาวิชาชีพเคลื่อนที่ และอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ประจำที่ ซึ่งแบบเคลื่อนที่จัดทั่วประเทศ ใช้ผู้อำนวยการเป็นผู้สอน ส่วนมากเป็นลูกจ้างประจำ

ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนภูมิภาคทำการสอนในตอนเย็น ทั้ง 2 ประเภท ส่วนมากเปิดสอน 2 - 4 วิชา ได้แก่ วิชาช่างตัดเสื้อผ้าสตรี ตัดผมชาย เครื่องยนต์ ซึ่งโรงเรียนผู้ใหญ่ทั้ง 2 ประเภทนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกวิชาชีพให้สนองกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และช่วยแก้พื้นฐานในการดำรงชีวิต ส่วนกองส่งเสริมอาชีพ จัดในรูปของหน่วยฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ และโรงเรียนสารพัดช่าง โดยหน่วยฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่จัดตั้งครั้งแรกเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2503 ที่อำเภอเสวี จังหวัดชุมพร เพื่อบริการในเขตชุมพร สุราษฎร์ธานี บัตตานี และนราธิวาส มีประชาชนสนใจเรียนมากจึงขยายการดำเนินงานเพิ่มอีก โดยจัดตั้งหน่วยฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ แห่งที่ 2 ขึ้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ.2506 เพื่อบริการในเขตจังหวัด ขอนแก่น สกลนคร และอุดรธานี มีประชาชนสนใจเรียนวิชาชีพมากขึ้น ทำให้การดำเนินงานขยายไปอย่างรวดเร็ว พ.ศ.2513 มีหน่วยฝึกฝนอาชีพทั้งหมด 45 แห่ง กระจายอยู่ทั่วประเทศ วิชาที่เปิดสอนมีประมาณ 8-15 วิชา ประกอบด้วยวิชาชีพ ด้านเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรม และด้านธุรกิจ ผู้สอนส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ

ในปี พ.ศ.2515 คณะปฏิวัติออกคำสั่งฉบับที่ 217 ให้โอนกิจการทั้งหมดของหน่วยฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ จากกองส่งเสริมอาชีพ กรมอาชีวศึกษาไปสังกัดกองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา แต่กรมอาชีวศึกษาขอสงวนไว้ 4 แห่ง เพื่อจัดเป็นโรงเรียนสารพัดช่าง ดังนั้นกิจการโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่จึงขึ้นกับกองการศึกษาผู้ใหญ่ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2516 ต่อมาปี พ.ศ.2520 - 2521 กระทรวงศึกษาประกาศยุบโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่และประกาศจัดตั้งเป็นศูนย์การศึกษา-ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

ต่อมากองการศึกษาผู้ใหญ่ได้ยกฐานะขึ้นเป็นกรมการศึกษานอกโรงเรียน เมื่อ 24 มีนาคม พ.ศ.2522 และเปลี่ยนชื่อจากศูนย์การศึกษาประชาชน เป็นศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และให้ยุบโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ โรงเรียนผู้ใหญ่เคลื่อนที่และประจำที่ เข้ามาเป็นกิจกรรมหนึ่งของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2526 : 10) ปัจจุบันมีศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ทุกจังหวัด

การศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น

การส่งเสริมอาชีพและการฝึกทักษะทางอาชีพทุกสาขาที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของประชาชนนับเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ รัฐจึงมีนโยบาย สนับสนุนและส่งเสริมงานด้านนี้เป็นพิเศษ ดังนั้นหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของรัฐบาลและเอกชนได้พยายามจัดการศึกษาด้านวิชาชีพ ซึ่งมีทั้งหลักสูตรระยะสั้นและหลักสูตรระยะยาวมากมาย แต่ละสถาบันต่างก็มุ่งเน้นการฝึกทักษะให้นำไปใช้เป็นการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐ กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงเน้นการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพให้กว้างขวาง ยืดหยุ่น และสนองความต้องการของประชาชนให้มากที่สุด โดยเน้นด้านทักษะ เพื่อที่จะนำความรู้ความชำนาญไปใช้ในการปรับปรุงความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน และช่วยส่งเสริม ปรับปรุงอาชีพเดิมที่ประกอบอยู่ให้ดีขึ้น

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการทำงานอันจะเป็นพื้นฐานที่เพียงพอแก่การดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ
2. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักษะในอาชีพที่ดำเนินอยู่ เป็นการยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองและประเทศชาติเป็นส่วนรวม
3. เพื่อส่งเสริมให้มีความสามารถในการประกอบอาชีพจากอาชีพเดิมที่ประกอบอยู่ และให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ในอันที่จะเพิ่มพูนรายได้ให้สูงขึ้น
4. เพื่อให้รู้จักตนเอง รู้จักสังคม และองค์ประกอบอื่น ๆ ที่จำเป็นต้องใช้เป็นข้อมูลในการประกอบอาชีพ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2525 : 2)

การแบ่งประเภทวิชา

ประเภทที่ 1 วิชาช่างอุตสาหกรรม ได้แก่ วิชาช่างยนต์ ช่างวิทยุ ช่างไฟฟ้า และช่างเชื่อมโลหะ

ประเภทที่ 2 วิชาคหกรรมศาสตร์ ได้แก่ วิชาช่างตัดเสื้อสตรี ตัดเสื้อชาย เสริมสวย ช่างตัดผมชาย ช่างอาหาร-ขนม

ประเภทที่ 3 วิชาพาณิชยกรรม ได้แก่ วิชาบัญชี พิมพ์ดีดภาษาไทย พิมพ์ดีดอังกฤษ วิชาจัดการธุรกิจ

หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น

หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นของกรมการศึกษานอกโรงเรียน พุทธศักราช 2525 (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2525 : 2 - 3) ได้กำหนดไว้ดังนี้

1. การแบ่งเวลาเรียน ระยะเวลาเรียนหรือฝึกอบรมตามหลักสูตรวิชาชีพ ให้เป็นไปตามเนื้อหารายวิชาของหลักสูตรนั้น ๆ การแบ่งเวลาเรียนให้ถือตามลักษณะเนื้อหาวิชาในหลักสูตร
2. จำนวนเวลาเรียน นักศึกษาจะต้องมีเวลาเรียนตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรรายวิชานั้น ๆ จึงจะมีสิทธิได้รับใบแสดงผลการเรียนและใบสำคัญ
3. หน่วยกิต วิชาที่จัดไว้ในหลักสูตรนี้ เป็นวิชาที่มีทั้งทฤษฎีและภาคปฏิบัติรวมกันอยู่ การกำหนดหน่วยกิตของรายวิชา จึงให้ถือหลักดังนี้คือ วิชาที่เรียนมีค่า 1 หน่วยกิต หมายถึง วิชาที่ใช้เวลาเรียนรวมกันไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็นรายวิชาเดียว หรือหลายรายวิชา หรือหลายวิชารวมกันก็ได้
4. ประเมินผลการเรียน การประเมินผลการเรียนให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรวิชาชีพ
5. การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหลักสูตร ให้อธิบดีกรมวิชาการมีอำนาจในการสั่งยกเลิกเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลงรายวิชาตามความเหมาะสม

6. คุณสมบัติของผู้เรียน ผู้เข้าเรียนทุกคนจะต้องผ่านการทดสอบหรือการคัดเลือกของโรงเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด

7. การโอนหน่วยกิต ผู้เข้าเรียนมีความประสงค์จะโอนหน่วยกิตเข้าสมทบกับหน่วยกิตในระบบโรงเรียน หรือการศึกษานอกโรงเรียน แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 จะทำได้เมื่อผู้บริหารโรงเรียนที่จะรับโอนยินยอม

หลักสูตรแต่ละรายวิชาแยกเนื้อหาออกเป็นหมวดหมู่เรียกว่า รายวิชา แต่ละรายวิชาจบในตัวเอง ในเวลาเรียนระยะสั้น และจัดให้รายวิชาเหล่านั้นเชื่อมโยงกับรายวิชาอื่น สามารถเรียนต่อเนื่องกันได้ การแยกแต่ละรายวิชาให้มีอิสระเช่นนี้ ก็เพื่อสนองความต้องการของผู้เรียน ที่มีเวลาน้อย หรือมีกำลังทรัพย์ไม่เพียงพอที่จะเรียนในรายวิชาอื่นเป็นระยะเวลายาวนาน ให้มีโอกาสเรียนจบตามหลักสูตรโดยไม่ถือว่า เป็นการออกกลางคัน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2525 : 8)

หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นใช้เวลาเรียนไม่เกิน 300 ชั่วโมง กระทรวงศึกษาธิการมอบหมายให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนพิจารณาอนุมัติได้เองเพื่อให้เกิดความคล่องตัว ยืดหยุ่น และเป็นไปตามสภาพความต้องการของแต่ละท้องถิ่น โดยเปิดโอกาสให้สถานศึกษาวิชาชีพเป็นผู้กำหนดขึ้นเองแล้วนำเสนอกรมการศึกษานอกโรงเรียนพิจารณาอนุมัติ หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นดังกล่าวนี้มีหลายสถานศึกษาได้สร้างขึ้นใช้เอง และชั่วโมงเรียนอาจกำหนดเป็นระยะสั้น ๆ เช่น 100 ชั่วโมง 150 ชั่วโมง หรือ 200 ชั่วโมง หลักสูตรที่เปิดสอนบริการทั้งบุคคลทั่วไปที่เรียนเพิ่มให้เกิดความชำนาญ เพื่อการประกอบอาชีพและนักเรียนนักศึกษาที่ประสงค์จะโอนผลการเรียน นอกจากนี้ยังให้ถือเป็นหลักสูตรวิชาเลือกในวิชาชีพซึ่งโรงเรียนผู้ใหญ่สามารถนำไปใช้สอนได้

ข้อกำหนดการเรียนวิชาชีพระยะสั้น

ข้อกำหนดการเรียนวิชาชีพระยะสั้นและการสอนของครู กรมการศึกษานอกโรงเรียน พุทธศักราช 2525 (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2525 : 5-7)

วิชาช่างเครื่องยนต์

1. ผู้เข้าเรียนวิชาช่างเครื่องยนต์ ถ้าไม่มีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับช่างเครื่องยนต์เบื้องต้นมาก่อน จะต้องเรียนรายวิชา ความรู้เบื้องต้นช่างเครื่องยนต์ก่อน จึงจะเลือกเรียนรายวิชาอื่น ๆ ได้
2. ถ้าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับช่างเครื่องยนต์มาบ้างแล้ว จะเลือกเรียนรายวิชาอื่นใดก็ได้ ไม่จำเป็นต้องเรียนรายวิชาความรู้เบื้องต้นช่างเครื่องยนต์ก่อน ทั้งนี้ จะต้องผ่านการทดสอบ สัมภาษณ์ หรือสอบความรู้ตามวิธีการอื่นใดให้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอน

วิชาช่างตัดเสื้อสตรี

1. ผู้เข้าเรียนวิชาช่างตัดเสื้อสตรี ถ้าไม่มีพื้นฐานความรู้เบื้องต้นในการตัดเย็บเสื้อผ้ามาก่อน จะต้องเรียนรายวิชา ความรู้เบื้องต้นการตัดเย็บเสื้อผ้ามาก่อน จึงจะเลือกเรียนรายวิชาอื่น ๆ ได้
2. ถ้าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับความรู้เบื้องต้นการตัดเย็บเสื้อผ้ามาบ้างแล้ว จะเลือกเรียนรายวิชาอื่นใดก็ได้ ทั้งนี้ จะต้องผ่านการทดสอบ สัมภาษณ์ หรือสอบความรู้ตามวิธีการอื่นใดให้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอน

วิชาพิมพ์ดีด

1. ผู้เรียนวิชาพิมพ์ดีดภาษาไทย-ภาษาอังกฤษ ถ้าไม่มีพื้นฐานความรู้เบื้องต้นในวิชาพิมพ์ดีด ต้องเรียนรายวิชา ความรู้พื้นฐานการพิมพ์ดีดก่อน จึงจะเลือกเรียนรายวิชาอื่น ๆ ได้
2. ถ้าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานการพิมพ์ดีดมาแล้ว จะเลือกเรียนรายวิชาอื่นใดก็ได้ ทั้งนี้ จะต้องผ่านการทดสอบ สัมภาษณ์ หรือสอบความรู้ตามวิธีการอื่นใดให้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอน

หมายเหตุ สำหรับวิชาข้างอื่น ๆ ก็เช่นเดียวกัน ถ้าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานในวิชานั้นมาแล้ว จะเลือกเรียนรายวิชาอื่นใดก็ได้

ข้อกำหนดของครู

ในการสอนวิชาชีพทุกวิชาและทุกรายวิชา ครูผู้สอนควรสอดแทรกเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในแต่ละรายวิชานั้น เช่นการจัดการในเรื่องเครื่องมือ เครื่องใช้ และวัสดุอุปกรณ์ การกำหนดเวลาในการปฏิบัติงาน การรู้จักใช้จ่าย การประหยัด ความซื่อตรงต่อวิชาชีพ ความสัมพันธ์ในครอบครัวและชุมชน การเลี้ยงดูเด็ก ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความสะอาด ความรับผิดชอบ ตัวอย่างเช่น ในการเรียนการสอนวิชาช่างตัดเสื้อสตรี ในรายวิชาเสื้อผ้าเด็ก อาจจะสอดแทรกเรื่อง การวางแผนครอบครัว การเลี้ยงดูเด็ก หรือ รายวิชาการซ่อมแซมตัดแปลงเสื้อผ้า อาจจะสอดแทรกเรื่อง การรู้จักใช้จ่าย การประหยัด และทุกวิชาควรแทรกเรื่องการผลิตเพื่อจำหน่าย เช่น กำหนดราคา วิธีบรรจุหีบห่อ ความรู้เรื่อง การเปิดร้าน กฎหมาย การเสียภาษี เป็นต้น ตามความเหมาะสม

หลักฐานในการสมัคร

1. บัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวข้าราชการ ใบขับขี่รถทุกประเภท หรือ สำเนาทะเบียนบ้าน อย่างใดอย่างหนึ่ง
2. รูปถ่าย 1 นิ้ว 2 รูป (นักศึกษาใหม่) และ 1 รูป สำหรับนักศึกษาเก่า

คุณสมบัติผู้สมัคร

1. มีอายุ 14 ปีบริบูรณ์
2. มีความรู้ขั้นต่ำ ป.4 หรืออ่านออกเขียนได้

วิชาที่เปิดสอนและค่าเรียน

วิชาที่เปิดสอนแต่ละศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอาจไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้เรียน โดยทั่วไป จะเปิดสอนวิชาต่อไปนี้ คือ วิชาช่างเครื่องยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างวิทยุ และโทรทัศน์ ช่างตัดผมชาย ตัดผมเสริมสวย ตัดเลื้อสตรี ตัดเลื้อชาย พิมพ์ดีด ฯลฯ

ค่าเรียนขึ้นอยู่กับจำนวนระยะเวลาของหลักสูตรว่า เสียเงินชั่วโมงละประมาณ 1 บาท และเสียค่าสมัครวิชาละ 10 บาท เช่น วิชาช่างเครื่องยนต์ ถ้าหลักสูตร 200 ชั่วโมง จะเสียค่าเล่าเรียนรวม 210 บาท เป็นต้น

เวลาเรียน เรียนวันละ 3 ชั่วโมง รอบเช้าระหว่างเวลา 9.00-12.00 น.
รอบบ่ายระหว่างเวลา 13.00-16.00 น. รอบค่ำระหว่างเวลา 17.00-20.00 น.

จำนวนผู้เรียน รับนักศึกษารอบละ 15 คน แผนกวิชาใดเต็มจะปิดรับสมัครไม่มีการสอบ การแต่งกายนักศึกษาแต่งกายสุภาพเรียบร้อย

วันรับสมัครและเปิดเรียน แล้วแต่แต่ละศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดจะกำหนด ซึ่งจะมีประกาศให้ทราบล่วงหน้า (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดราชบุรี. 2530 : 2)

กระบวนการเรียนการสอน

การเรียนการสอน ครูผู้สอนจะเป็นผู้พิจารณาเนื้อหาว่า ควรจะเน้นทางด้านทฤษฎี และปฏิบัติอย่างละกึ่งเปอร์เซ็นต์ โดยถือผู้เรียนเป็นศูนย์กลางซึ่งสรุปการดำเนินการดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2526 : 47)

1. ชี้แจง สนทนา เนื้อหาสาระต่าง ๆ ที่ผู้เรียนจำเป็นต้องทำความเข้าใจ
วัตถุประสงค์การเรียนการสอนให้เข้าใจ

2. การสาธิต เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติงานและผู้เรียนปฏิบัติตาม
3. การปฏิบัติจริง ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้เกิดทักษะและความเชื่อมั่นจนมีความเชื่อมั่นในตนเอง
4. ค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ที่เกี่ยวข้องให้แตกฉานยิ่งขึ้น
5. สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และอื่น ๆ ที่เห็นว่าจะเป็นการเสริมสร้างงานให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นในอนาคต

การวัดผลและการประเมินผล

โดยทั่วไป เน้นหนักในภาคปฏิบัติเพื่อให้มีทักษะพอที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน หรือประกอบอาชีพได้ เน้นภาคทฤษฎี 20 % ภาคปฏิบัติ 80 % การประเมินผลการเรียนระหว่างเรียน และเมื่อเรียนจบแต่ละรายวิชา อาจจะสอบหรือสังเกตหรือวิธีอื่นใด ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ตั้งแต่เริ่มปฏิบัติจนสิ้นสุด และให้ผลการเรียนออกมาเป็นคะแนน และปรับระดับคะแนนตามเกณฑ์ดังนี้

90 - 100	เท่ากับผลการเรียน ดีมาก	ระดับคะแนน 4
75 - 89	เท่ากับผลการเรียน ดี	ระดับคะแนน 3
60 - 74	เท่ากับผลการเรียน ค่อนข้างดี	ระดับคะแนน 2
50 - 59	เท่ากับผลการเรียน ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	ระดับคะแนน 1
40 - 49	เท่ากับผลการเรียน ต่ำกว่าเกณฑ์	ระดับคะแนน 0

การประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชา โดยการสอนแต่ละรายวิชา จะมีงานย่อยหลายงาน เมื่อสิ้นสุดการเรียนในแต่ละรายวิชาให้ประเมินผล โดยนำผลการเรียน หรือผล การปฏิบัติงานทุกงานในรายวิชานั้น ๆ มารวมกันได้เท่าไร พิจารณด้วยจำนวนงาน นำผลลัพธ์ มาปรับระดับคะแนนอีกครั้งหนึ่งโดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	3.50 - 4.00	เท่ากับ 4
คะแนนเฉลี่ย	2.50 - 3.49	เท่ากับ 3

คะแนนเฉลี่ย	1.50 - 2.49	เท่ากับ 2
คะแนนเฉลี่ย	0.50 - 1.49	เท่ากับ 1
คะแนนเฉลี่ย	0.00 - 0.49	เท่ากับ 0

ลักษณะและการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

การจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ สิ่งที่จะต้องให้ความสนใจและให้ความสำคัญเป็นพิเศษ คือ ลักษณะของผู้ใหญ่และการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ซึ่งในเรื่องนี้ได้มีผู้รู้ และนักการศึกษาหลายท่านได้ศึกษาค้นคว้า และให้ข้อคิดเห็นไว้มากมาย

สุนทร สุนันท์ชัย (2523 : 1 - 2) ให้คำนิยามของคำว่าผู้ใหญ่ในวงการศึกษาดังนี้ว่า ผู้ใหญ่คือผู้ที่ย่างเข้าสู่ช่วงของชีวิตที่มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และคนอื่น และเป็นที่ยอมรับของชุมชนนั้น ๆ

อันทา นพคุณ (2527 : 29) ให้ทัศนะเกี่ยวกับ "ผู้ใหญ่" ไว้ว่า ด้านกฎหมาย กำหนดว่า บุคคลจะบรรลุนิติภาวะได้เมื่ออายุ 20 ปีบริบูรณ์ ส่วนสิทธิเกี่ยวกับการสมรส ชายและหญิงจะต้องมีอายุครบ 17 ปีบริบูรณ์ แต่ทางการศึกษาผู้ใหญ่กำหนดว่า ผู้ใหญ่มีสิทธิจะเข้าเรียนจะต้องมีอายุ 14 ปี บริบูรณ์ หรือย่างเข้าปีที่ 15

คิตต์ (Kidd. 1973 : 38 - 50) กล่าวว่า การศึกษาค้นคว้าด้านจิตวิทยาของผู้ใหญ่ที่มหาวิทยาลัยโตรอนโต ทำให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ คือ

1. ช่วงชีวิตของผู้ใหญ่ย่อมมีอุปสรรคทางการศึกษา ได้แก่
 - 1.1 การไม่ได้ใช้สมอง ความคิด หรือประสบการณ์ต่าง ๆ ก็ทำให้ลืมสิ่งนั้น
 - 1.2 โรคภัยไข้เจ็บ เป็นอุปสรรคต่อการศึกษาดังกล่าว
 - 1.3 การขาดความสนใจ ผู้ใหญ่มักคิดว่าตัวเองอายุมากเกินไปที่จะเรียนอะไรได้อีก
2. การเปลี่ยนแปลงบทบาท วัยผู้ใหญ่จะเกิดความสับสนในบทบาทของตน
3. วุฒิกาวะ ผู้ใหญ่มีความเจริญเติบโตด้านวุฒิภาวะด้านต่าง ๆ สูงกว่าเด็ก

4. ประสบการณ์ของผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่มีประสบการณ์มากกว่าเด็กและประสบการณ์ของผู้ใหญ่มีประโยชน์มากต่อการเรียนรู้

5. การเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้ใหญ่ส่วนมากจะเรียนรู้ด้วยตนเอง

6. เวลา การเรียนรู้ของผู้ใหญ่สิ่งสำคัญจะลืมไม่ได้ คือเวลา ซึ่งเป็นสิ่งที่มีค่ามากสำหรับเรื่องกระบวนการเรียนการสอน สำหรับผู้ใหญ่ที่จะให้ได้ผลตามความมุ่งหมายนั้นจะต้องใช้จิตวิทยาผู้ใหญ่ และหลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ตลอดจนเทคนิคการสอนผู้ใหญ่ ดังนี้

สฤษดิ์ ขำสกุล (2517 : 115) สรุปไว้ดังนี้

1. ผู้ใหญ่มีประสบการณ์มากกว่าเด็ก มีสิ่งที่จะช่วยให้การเรียนรู้ต่างกัน
2. ผู้ใหญ่มีความพร้อมที่จะเรียนในสิ่งต่าง ๆ ได้มากกว่าเด็ก เพราะได้ผ่านพัฒนาการมาหลายขั้น ตั้งแต่เด็กมาจนเป็นผู้ใหญ่
3. ผู้ใหญ่รู้จักปกครองตนเองได้ดีกว่าเด็ก ดังนั้นจะรู้สึกอิच्छิตใจในการที่จะต้องพึ่งพาอาศัยคนอื่น

4. ผู้ใหญ่มักจะสนใจเรียนรู้สิ่งที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันที

ทองอยู่ แก้วไพเราะ (2527 : 93 - 94) นักการศึกษาผู้ใหญ่ได้เสนอแนวคิดในการสอน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. บรรยากาศในการเรียนการสอน ควรให้เป็นกันเอง มีการซักถาม ได้คิด ได้ลงมือปฏิบัติจริง ไม่ใช่นั่งฟังอย่างเดียว
2. จัดสถานที่ให้เป็นธรรมชาติ สามารถปรึกษาหารือกัน ทุกคนได้ออกความคิดเห็น พูดและฟัง ได้ตอบกันได้
3. เนื้อหาที่จะนำมาสอน ควรเป็นเรื่องใกล้ตัวผู้เรียน เป็นเรื่องที่ผู้เรียนสนใจ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้
4. เนื้อเรื่องที่จะนำมาสอนควรสอดคล้องกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียนเพื่อให้เขาสามารถนำเอาประสบการณ์เดิมมาเป็นแนวคิดในการแก้ปัญหาด้วย
5. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้สติปัญญา ความรู้ความสามารถของเขาได้เต็มที่ การอภิปราย ซักถาม แสดงความคิดเห็น ควรใช้เวลาผู้เรียนพอสมควร

6. อุปกรณ์การเรียนการสอนให้ตรงตามวัตถุประสงค์และเหมาะสมกับผู้เรียน
ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

7. การเรียงลำดับข้อมูลให้เป็นไปตามลำดับ เพื่อผู้เรียนจะได้ไม่สับสนและเปิด
โอกาสให้ผู้เรียนใช้ประสบการณ์เดิมถ่ายทอดเชื่อมโยงไปสู่การเรียนรู้เรื่องใหม่ที่มีพื้นฐาน
คล้าย ๆ กันได้

8. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนด้วยความเข้าใจ มองเห็นประโยชน์ และมองเห็นแนว
ทางที่จะนำความรู้ ทักษะไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันและส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์
แนวทางในการแก้ปัญหาหลาย ๆ วิธี เพื่อการตัดสินใจเลือกวิธีที่เหมาะสมที่สุด

9. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงาน
ตรวจสอบความก้าวหน้าของตนเอง แข่งขันกับตนเองให้มีความสามารถสูงขึ้น

10. ผู้สอนควรให้ความเป็นกันเอง มีความยืดหยุ่นให้กำลังใจ และใช้วิธีเสริมแรง
โดยการให้รางวัล มากกว่าการลงโทษ

ทิศนา แคมมณี (2526 : 91) ได้ให้หลักการของกลุ่มสัมพันธ์ หรือกระบวนการกลุ่ม
คือ หลักการศึกษาที่เน้น หรือให้ความสนใจเป็นพิเศษของพฤติกรรมมนุษย์ โดยยึดหลักบางประการ
ดังนี้

1. การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ควรเป็นไปอย่างมีชีวิตชีวา ดังนั้น ผู้เรียนจึงควรมี
บทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน และควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนด้วย

2. การเรียนรู้ย่อมเกิดขึ้นได้จากแหล่งต่าง ๆ กัน ประสบการณ์และความนึกคิดของ
แต่ละบุคคลถือว่าสำคัญ

3. การเรียนรู้ที่ดีจะต้องเกิดจากความเข้าใจ จึงจะทำให้ผู้เรียนจดจำและสามารถ
นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบด้วยตนเองนั้น จะมีส่วนช่วยให้ผู้เรียน
เกิดความเข้าใจลึกซึ้งและจดจำได้ดี

4. การเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้นั้น มีความสำคัญ หากผู้เรียนเข้าใจและมีทักษะ
ในเรื่องที่เรียนมาแล้วจะสามารถเข้าใจและแสวงหาความรู้และคำตอบต่าง ๆ ที่ตนต้องการ
ได้เร็วขึ้น

การจัดการเรียนการสอนตามหลักกระบวนการกลุ่ม มีลักษณะดังนี้ คือ

1. ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมวางแผน และคิดที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทุกคนมีส่วนร่วมในการศึกษาสภาพปัญหา วิเคราะห์ปัญหา หากครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้แก่การศึกษา ก็ย่อมทำให้นักศึกษามีความพร้อม มีความกระตือรือร้นที่จะคิดแก้ปัญหาาร่วมกันได้อย่างมีชีวิตชีวา
2. ยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญ ผู้ที่เป็นครูประจำการควรพยายามจัดรูปแบบกิจกรรมการพบกลุ่ม ให้นักศึกษาได้มีโอกาสเรียนรู้การแก้ปัญหาจากกลุ่มให้มากที่สุดเพราะการอยู่ร่วมกัน ความคิด ความรู้สึก พฤติกรรมต่าง ๆ มีผลกระทบต่อกันและกันอยู่เสมอ
3. ยึดหลักความสำคัญของการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายยิ่งขึ้น

ศุภร ศรีแสน (2521 : 100-101) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ตลอดจนถึงการสอนผู้ใหญ่ไม่บังเกิดผลเท่าที่ควร คือ

1. ความเฉื่อยชาในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่เพราะเหตุที่ออกจากโรงเรียนมานานแล้ว
2. อายุที่จะร่วมเรียนกับผู้ที่มีความรู้มากกว่า
3. ไม่แน่ใจว่าจะเรียนได้และกลัวว่าจะเสียเวลาเรียน
4. กลัวว่าสังคมจะไม่ยอมรับ
5. ขาดแรงจูงใจที่จะเรียน
6. มีความกลัวว่าจะพบปัญหามาก ๆ
7. มีปมด้อยคิดว่าตนจะไม่มีความสามารถ
8. จะหลีกเลี่ยงปัญหายาก ๆ
9. จะใช้วิธีแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยวิธีง่าย ๆ และเพิกเฉยกับปัญหาต่าง ๆ ด้วยความไม่มั่นใจ เพราะขาดทักษะและประสบการณ์
10. ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนมาก่อน
11. กลัวเสียเวลาที่จะเรียนซ้ำเรื่องเก่า ๆ
12. ไม่กระตือรือร้นที่จะเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ

13. ไม่ชอบเข้มงวดกวดขัน
14. มีปัญหาสุขภาพเพราะเจ็บป่วยบ่อย
15. มีฐานะยากจน

พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ (ม.ป.ป. : 28-32) กล่าวถึงลักษณะของผู้ใหญ่ที่แตกต่างจากเด็กในด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคม ดังนี้

ด้านร่างกาย ผู้ใหญ่จะมีการเปลี่ยนแปลงในทางเสื่อม เช่น ตา หู จมูก อวัยวะเหล่านี้จะมีประสิทธิภาพในการใช้งานสู้เด็กไม่ได้ และมักมีโรคภัยไข้เจ็บเสมอ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

ด้านอารมณ์ ผู้ใหญ่มาเป็นผู้เรียน และต้องนั่งฟังเหมือนเด็กในชั้นเรียนนานเข้าจะทำให้เกิดความเบื่อหน่าย แต่ผู้ใหญ่จะมีอารมณ์มั่นคงกว่าเด็ก

ด้านสังคม ผู้ใหญ่มีประสบการณ์มากกว่าเด็ก เมื่อเข้ามาเรียน ถ้าบรรยากาศไม่ส่งเสริม หรือเอื้ออำนวยต่อการเรียนแล้ว ผู้ใหญ่จะเกิดความเบื่อหน่ายได้

ดังนั้น พอสรุปได้ว่า ผู้ใหญ่ คือ บุคคลที่มีพัฒนาการทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจที่สมบูรณ์ สามารถจะรับผิดชอบและดำเนินการใด ๆ ร่วมกับผู้อื่นได้ สำหรับลักษณะและการเรียนรู้ของผู้ใหญ่นั้น มีข้อที่ควรคำนึง คือ ผู้ใหญ่จะเรียนรู้เมื่อเขามีความพร้อมที่จะเรียน ต้องการเรียนในสิ่งที่จำเป็นในการที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน บรรยากาศในการเรียนต้องเป็นกันเอง ต้องการยอมรับ การให้เกียรติซึ่งกันและกัน และการเรียนเน้นด้านการปฏิบัติด้วยตนเองมากกว่าทฤษฎี

แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่

ในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ นั้น ปัจจัยที่สำคัญอันหนึ่งที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสนใจและให้ความสำคัญเป็นพิเศษ คือ ครูผู้สอน โดยเฉพาะครูที่สอนนักศึกษาผู้ใหญ่ควรมีคุณลักษณะในการที่จะสอนผู้ใหญ่ เข้าใจจิตวิทยาสำหรับผู้ใหญ่ ด้วยเหตุนี้จึงมีนักวิชาการ นักจิตวิทยาและผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาผู้ใหญ่ให้ทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ไว้หลายท่านคือ

สุนทร โคตรบรรเทา (2524 : 106-107) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ผู้สอนผู้ใหญ่ไว้ดังนี้

1. เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้
2. เป็นผู้ร่วมวางแผนการเรียน
3. ครูสอนผู้ใหญ่มีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนและอุปกรณ์การเรียนและให้กำลังใจเพื่อให้เกิดการเรียนรู้

พุทธชาติ ราชปรีชา (2524 : 221) ได้สรุปคุณสมบัติของผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่ไว้ดังนี้

1. เป็นผู้มีความเมตตา
2. เป็นผู้ที่เข้าใจคนอื่นได้ง่าย
3. เป็นผู้มีความมิตรอยู่เสมอ
4. เป็นผู้ที่ยืดหยุ่นได้และยอมรับกับการเปลี่ยนแปลง
5. เป็นผู้ที่รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา
6. เป็นผู้รู้จักวางแผนการสอนและเตรียมกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีระบบ
7. เป็นผู้สามารถเปลี่ยนแปลงการสอนจากสอนเด็กมาเป็นผู้ใหญ่
8. ปฏิบัติต่อผู้เรียนในฐานะที่เขาเป็นผู้ใหญ่
9. พยายามทำให้ประสบการณ์ของผู้เรียนมีประโยชน์และมีความหมายต่อชีวิตประจำวัน

ของผู้เรียน

10. รู้จักเปลี่ยนแปลงกิจกรรมการเรียนรู้
11. เป็นคนมีอารมณ์ขัน
12. รู้จักสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้เป็นกันเอง

ไมฮัมมัด อับดุลกาเดร์ และสมจิตร สร้อยสุริยา (2525 : 26-27) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของครูผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่ไว้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. มองปัญหาของผู้เรียนตรงกับที่เขาประสบอยู่
2. ให้รางวัลเมื่อมีโอกาสและไม่มีทำที่เยาะเย้ย
3. มีความรับผิดชอบอย่างจริงจัง มีความสนุกสนานกับงาน

4. มีความมั่นใจในความสามารถของตนเอง
5. มีความเคารพในเกียรติของมนุษย์
6. มีความยุติธรรม
7. ไม่คาดการณ์อะไรตามอำเภอใจ
8. มีความอดทนสูง
9. รู้จักถ่อมตัว ไม่ใช้อำนาจ และไม่ถือว่าตนรู้ทุกอย่าง
10. มีความสนใจที่จะเรียนรู้ตลอดเวลา

ชาลซ์ ซี. ไรสเลย์เพอร์ (2525 : 164-195) กล่าวว่าเกณฑ์มาตรฐานของครูที่ดีจะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะ 4 ประการ คือ

1. ด้านความรู้ ประกอบด้วย ความรู้ทางวิชาการ ความรู้ทางด้านวิชาชีพครู
2. ด้านประสบการณ์และทักษะในการสอน
3. ด้านหน้าที่และงานครู
4. ด้านคุณธรรมนิยม ประกอบด้วย อุดมคติของครู วิญญาณครู คุณธรรม

และจริยธรรมของครู

วิรุฬห์ นิลโมจน์ (2530 : 41) มีความเห็นว่าคุณสมบัติที่จำเป็นในการเป็นครูสอนผู้ใหญ่ คือ

1. มีความรู้ในวิชาที่สอน และวิชาที่เกี่ยวข้อง
2. มีความสามารถในการใช้เทคนิคการสอน
3. สามารถให้คำปรึกษาแนะแนวสำหรับผู้ใหญ่
4. สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และการสร้าง

บรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษา

5. มีความรู้ด้านการวิจัย วัดผล ประเมินผล การเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตร
6. เป็นผู้มีความคล่องตัว มีมนุษยสัมพันธ์และเคารพในเหตุผล
7. มีความรับผิดชอบต่องาน ต่อตนเอง ต่อผู้เรียนและชุมชน

สมบูรณ์ ศาลยาชีวิต (2526 : 233-234) ได้กล่าวถึงลักษณะและหน้าที่ของครูสอนผู้ใหญ่จะพึงมีไว้ดังนี้

1. ผู้สอนผู้ใหญ่จะต้องมีความเข้าใจในการตัดสินใจเลือกอุปกรณ์ที่เหมาะสม และให้ประโยชน์มากที่สุด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละอย่าง
2. รู้จักคิดหาวิธีจะให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งครูอาจทำหน้าที่เป็นผู้แนะแนวที่ดีที่สุดในช่วงนี้

3. ทำหน้าที่เป็นแหล่งวิทยาการและเป็นผู้จัดหาแหล่งข้อมูลความรู้
4. เป็นผู้ช่วยและอำนวยความสะดวกที่ดี

อนันดา นพคุณ (2527 : 188-189) กล่าวถึงลักษณะครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ไว้ดังนี้

1. มีความรู้ในเนื้อหาวิชาเป็นอย่างดี
2. มีทักษะในการสอนและมีความสามารถในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับผู้เรียน
3. ให้ความสำคัญกับผู้เรียนได้
4. ผู้สอนจะต้องเป็นผู้ใหญ่
5. ผู้สอนจะต้องพยายามเรียนรู้นิสัย บุคลิกภาพและลักษณะของผู้เรียนแต่ละคน
6. มีความเชื่อว่าบุคคลมีศักยภาพที่เจริญเติบโตได้
7. มีจินตนาการในการจัดโปรแกรม
8. มีความสามารถในการสื่อความหมายได้ดี ทั้งในการพูดและในด้านการสอน
9. มีความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่จะเอื้ออำนวยให้ผู้ใหญ่เรียนรู้ได้ดีที่สุด
10. มีความสามารถที่จะเรียนตลอดชีวิต
11. มีประสิทธิภาพในฐานะผู้นำกลุ่ม
12. มีความรู้เกี่ยวกับค่านิยมและข้อดีข้อเสียของตนเอง
13. มีความเข้าใจว่าผู้ใหญ่นั้นมีแรงจูงใจอะไรบางอย่างที่เข้ามาเรียน
14. มีใจกว้างยินดีรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
15. มีอุดมการณ์ในด้านการศึกษานอกโรงเรียน

เชียร์ศรี วิวิธสิริ (2527 : 168-169) ได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของครูสอนผู้ใหญ่ไว้ดังนี้

1. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
2. มีลักษณะเป็นผู้นำมีความคิดริเริ่ม
3. มีความแม่นยำในหลักสูตรและเนื้อหาวิชา
4. มีความสนใจที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา ทันโลก ทันเหตุการณ์
5. มีทักษะความชำนาญและเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ
6. มีอารมณ์ขัน
7. มีกลวิธีหลายวิธีในการสอน รวมทั้งใช้สื่อต่าง ๆ ด้วย
8. สร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้เหมาะสมเอื้อต่อการเรียนรู้
9. สามารถดึงประสบการณ์ของผู้เรียนออกมาใช้ประโยชน์ได้
10. มีความรับผิดชอบ มีความเสียสละ รักงาน
11. เข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
12. มองโลกในแง่ดี มีความจริงใจ และปรารถนาดีต่อผู้อื่น
13. เข้าใจตนเองว่าไม่ใช่ผู้สอน แต่เป็นผู้อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน
14. เข้าใจความต้องการและปัญหาพื้นฐานของผู้เรียน

โนลล์ (Knowles. 1970 : 163) พูดถึงลักษณะที่ดีของครูสอนการศึกษาผู้ใหญ่

ไว้ดังนี้

1. ผู้สอนนอกจากมีความรู้แล้วจะต้องมีทักษะและความสำเร็จในการประกอบอาชีพ
2. ผู้สอนจะต้องมีความกระตือรือร้น ค้นคว้าศึกษาวิชาการ และมีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่น

ทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่น

3. ครูจะต้องมีอารมณ์ดี มีความเป็นกันเองกับผู้เรียน มีความสนใจผู้อื่นด้วย
4. ครูสอนผู้ใหญ่จะต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
5. ผู้สอนจะต้องนึกเสมอว่า ผู้ใหญ่มีความแตกต่างจากนักเรียน

ซิมป์สัน (Simpson. 1972 : 210-211) ได้กล่าวว่าครูที่สอนนักศึกษาผู้ใหญ่

ควรจะต้องได้รับการอบรมก่อนที่จะไปเป็นครูสอน เพราะการฝึกอบรมนั้นเป็นการเพิ่มพูนทักษะ

และประสบการณ์ให้ตนเอง นอกจากนั้นการฝึกอบรมจะเป็นแนวทางให้ผู้สอนได้รู้แนวในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแก่ผู้ใหญ่ได้ถูกต้อง

ส่วนเดวิสสัน (Davission. 1972 : 233-235) ได้เสนอแนะบทบาทการสอนของครูผู้สอนนักศึกษาผู้ใหญ่ว่า แตกต่างไปจากบทบาทการสอนของครูสอนนักเรียนภาคปกติ 3 ประการ คือ

ประการแรก ครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ต้องหาทางสนับสนุนและส่งเสริมผู้เรียนให้ผู้เรียนได้เป็นอิสระไม่ว่าทั้งด้านความคิดและการทำงาน รวมทั้งการเสริมสร้างพฤติกรรมที่ดีให้เกิดแก่ผู้เรียน

ประการที่สอง ครูมักพบว่า จุดหมายและความคาดหวังในการสอนของตนนั้น แตกต่างไปจากผู้เรียน ดังนั้นการเรียนการสอนของครู จึงต้องยืดหยุ่นไม่ว่าจะเป็นด้านเนื้อหา หรือวิชาการ เพื่อให้ให้นักศึกษาผู้ใหญ่ได้รับประโยชน์จากสิ่งที่เรียนมากที่สุด

ประการที่สาม นักศึกษาผู้ใหญ่มาเรียนด้วยความคาดหวังและจุดมุ่งหมายที่ต่างกัน ทั้งประสบการณ์และความคิด ดังนั้น การเลือกวิธีสอนของครูต้องคำนึงถึงความคาดหวังของผู้เรียน ลักษณะของผู้เรียน ความสามารถของผู้เรียน และอื่น ๆ

คิด้ (Kidd. 1973 : 292-307) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูผู้สอนนักศึกษาผู้ใหญ่ สรุปได้ คือ

1. เป็นผู้รับผิดชอบต่องานในหน้าที่เป็นอย่างดี
2. เป็นผู้ที่เข้าใจตนเองและสามารถปรับตนเองให้เข้ากับผู้อื่นได้
3. ครูผู้สอนนักศึกษาผู้ใหญ่จะต้องเป็นผู้มีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

และมีทักษะในงานอาชีพของตนเป็นอย่างดี

ดังนั้น จึงพอสรุปได้ว่าคุณลักษณะของครูนั้นควรมีหลายด้านด้วยกัน ที่สำคัญ คือ ด้านความรู้และเทคนิคการสอน ด้านการแนะแนว การแก้ปัญหา ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมและความประพฤติ เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ถึงแม้ว่าจะไม่มีผู้ใดศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพโดยตรง แต่มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่นงานเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูอาจารย์ และงานวิจัยเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการแสดงความคิดเห็นของผู้บริหาร และนักศึกษาผู้ใหญ่หลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้นของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน และงานวิจัยของต่างประเทศที่เกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณสมบัติของครู ซึ่งผู้วิจัยขอนำเสนอดังต่อไปนี้

เรณู ฤกษ์บรรเทิง (2507 : 4) ได้สำรวจปัญหาและอุปสรรคในการเรียนจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา พบว่า อุปสรรคในการเรียนของผู้เรียนส่วนมากเกิดจากครู เช่น ครูไม่เป็นกันเองกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนขาดความอบอุ่นและว่าเหว่ ครูบางคนไม่เข้าใจผู้เรียน และผู้เรียนไม่ชอบ

ประโยชน์ จันทระโชติ (2520 : 61-63) ได้ศึกษาวิจัยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา โดยสอบถามทัศนคติจากบุคคลหลายฝ่าย คือ ครูประถมศึกษา ผู้บริหารการศึกษา นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะด้านการสอน มีความรู้ดีมีการติดตามผล เตรียมการสอน รู้จักใช้วิธีการสอนและอุปกรณ์ มีความรู้เรื่องหลักสูตรดี มีความสามารถสอนวิชาต่าง ๆ ได้หลายวิชา เอาใจใส่นักเรียน สอนให้คิดและปฏิบัติได้ สนใจต่อความเคลื่อนไหวทางวิชาการ กระตุ้นให้นักเรียนอยากรู้อยากเห็น สร้างบรรยากาศให้สนุกสนานเรียน
2. คุณลักษณะด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน ได้แก่ มีความเมตตาทั่วหน้ากัน ไม่วางท่าถือตัว ได้ถามทุกข์สุข ทำตัวให้เด็กทั้งรักทั้งเกรง เอาใจใส่ด้านการเรียน ด้านสุขภาพและร่วมกิจกรรมนักเรียน รู้จักให้อภัยและมีความอดกลั้น รักษาความลับของนักเรียนได้ มีความหวังดีต่อนักเรียนทุกคนช่วยให้นักเรียนแก้ปัญหาด้วยตนเองได้
3. คุณลักษณะด้านคุณธรรม-ศีลธรรม ความประพฤติ ความเรียบร้อย มีความเมตตา กรุณาต่อคนทั่วไป ปฏิบัติราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริตยึดมั่นในศีลธรรม ไม่มัวเมาอบายมุข

4. คุณลักษณะด้านบุคลิกท่าทาง ได้แก่ รูปร่างสง่างาม แต่งกายสะอาดเรียบร้อย
ทันสมัยพอสมควร มีสุขภาพกายและจิตดี มีความกระตือรือร้น ว่องไว แต่อ่อนน้อม ไม่ทำตัวเป็นคน
มีปมด้อย

5. คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่ ให้การต้อนรับผู้มาติดต่อ ให้ความร่วมมือกับ
ผู้ปกครอง ให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาท้องถิ่น ไม่เห็นแก่ตัว มองคนอื่นในแง่ดี
ไม่เอาเปรียบเพื่อนร่วมงาน

6. คุณลักษณะด้านการปฏิบัติงานทั่วไป ได้แก่ อุทิศเวลาให้แก่งานทุกอย่าง ปรับปรุง
โรงเรียนให้ดีขึ้น ไม่เป็นคนหึงหวน และช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียนด้วยความเต็มใจ

7. คุณลักษณะด้านความเป็นประชาธิปไตย ได้แก่ เลื่อมใสการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตย มีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามแบบแผนของกฎหมาย เคารพมติของกลุ่ม กล้าแสดง
ความคิดเห็น และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

มานพ ภาษิตวิไลธรรม (2520 : 79) ได้ศึกษาสมรรถภาพของครูในจังหวัดนครพนม
และสกลนคร โดยมีกลุ่มตัวอย่างประชากร 4 กลุ่ม คือ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้บริหาร
ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างต้องการให้ครูประถมศึกษาที่มีสมรรถภาพในด้านต่าง ๆ ในระดับ
ต้องการมาก และมากที่สุด ในด้านสมรรถภาพการสอน สมรรถภาพในการแนะแนวและ
ปกครองชั้นเรียน ด้านการเป็นผู้นำ และด้านมนุษยสัมพันธ์ และที่ทุกกลุ่มมีความต้องการเหมือนกัน
คือ ด้านวิชาการ

บารุง สุขพรรค์ (2524 : 121) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
เกี่ยวกับประชากรนอกโรงเรียนและชนบท ผลการวิจัยพบว่า ประชากรกลุ่มเป้าหมายต้องการ
มีรายได้เพิ่มขึ้น และมีอาชีพที่มั่นคงมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ความต้องการการอบรมด้านอาชีพ
ระยะสั้นและระยะยาว อีกทั้งยังมีความต้องการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นเป็นอันดับสุดท้าย

มนัส แสงเรือง (2525 : 11) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับ
การออกกลางคันของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ซึ่งสอบถามจากนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่ออก
กลางคันในเขตจังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษามาจาก
องค์ประกอบด้านส่วนตัวและครอบครัว ด้านหลักสูตร ด้านตัวครูและการสอนของครู

ชนะ เพชรรัตน์ (2526 : 47-48) ได้ศึกษาวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ ตามหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 โดยใช้กระบวนการสอน ต่างกัน ซึ่งพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ศึกษาตามกระบวนการสอนประเภทชั้นเรียน สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ศึกษาตามกระบวนการสอนทางวิทยุและไปรษณีย์ ทั้ง ประเภทมีครูประจำกลุ่มและไม่มีครูประจำกลุ่ม ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความคิดเห็น เพิ่มเติมว่า การเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ ต้องการครูที่มีความรู้ความชำนาญมาก เพราะต้อง อาศัยเทคนิควิธีหลายอย่างและมีข้อสังเกตว่า การสอนที่มีครูนั้นยังมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อ การเรียนการศึกษาผู้ใหญ่

พรทิพย์ รัตนวิสาสนนท์ (2527 : ก) ได้ศึกษาทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และ นักศึกษา เกี่ยวกับสมรรถภาพครูช่างอุตสาหกรรมระดับปริญญาที่พึงประสงค์ โดยถามสมรรถภาพครู ช่างอุตสาหกรรม แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านอาชีพ ด้านการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์และสังคม ด้านการแนะแนวและการปกครองชั้นเรียน ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ทุกกลุ่ม เห็นว่าครูควรมีสมรรถภาพด้านการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์และสังคม และด้านการแนะแนว และการปกครองชั้นเรียน อยู่ในเกณฑ์มาก และที่มากที่สุดคือ ด้านวิชาชีพ

ทรอยเยอร์ (Troyer. 1944 : 146) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่ดี ในสหรัฐอเมริกา พบว่าครูที่ดีสมควรแก่การยกย่องต้องมีลักษณะดังนี้

1. มีความเข้าใจในเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. อ่านหนังสือต่าง ๆ เป็นประจำ
3. เป็นผู้ที่ติดตามข่าวการเคลื่อนไหวทางวิชาการอยู่เสมอ

ลีตส์ (Leeds. 1950 : 64) ได้ศึกษาคุณสมบัติของครูโดยใช้ครูประจำการรัฐ คาโรไลนาเหนือ จำนวน 300 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะของครูที่นักเรียน ชอบมาก คือ

1. เป็นผู้มีอารมณ์มั่นคง
2. ให้ความร่วมมือกับทุกฝ่าย
3. มีความเป็นกันเองกับผู้เรียน

เฮิร์ลด์ และมัวร์ (Hearld and Moare. 1968 : 142) ได้วิจัยเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีอาชีพครูว่าต้องมีความแตกต่างจากอาชีพอื่น ๆ อย่างไร ซึ่งผลการวิจัยพบว่า เป็นครูต้องมีคุณสมบัติต่อไปนี้ คือ

1. มีวิจรรย์ญาณดี
2. มีมนุษยสัมพันธ์ดี
3. มีเมตตา
4. มีความละเอียด ประณีต
5. มองโลกในแง่ดี
6. มีอารมณ์มั่นคง
7. เต็มใจทำงาน
8. ไม่วิจรรย์ผู้อื่น

ผลการศึกษาทั้งหมดนี้ แสดงให้เห็นว่าการศึกษาคูณลักษณะของครูที่พึงประสงค์และลักษณะของครูที่ดีนั้น จะประกอบด้วยลักษณะในด้านต่าง ๆ หลายด้าน แล้วแต่สถานภาพของครูว่าสอนวิชาใด ระดับใด จะเป็นในระบบโรงเรียนหรือนอกระบบโรงเรียนย่อมจะมีลักษณะคล้ายกันพอสรุปได้คือ

1. คุณลักษณะด้านวิชาการ เทคนิคการสอน
2. คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์
3. คุณลักษณะด้านการแนะแนว การแก้ปัญหา
4. คุณลักษณะด้านการประเมินผล การเรียนการสอน
5. คุณลักษณะด้านการวางตัว บุคลิกท่าทาง ฯลฯ

สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า

1. นักศึกษาผู้ใหญ่นายอาชีพที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพต่างกัน

2. นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพต่างกัน

3. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพต่างกัน

4. นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่เรียนในเวลาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพต่างกัน

5. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนต่างประเทศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

รายละเอียดเกี่ยวกับการวิจัย ได้นำเสนอตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือสำหรับการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่กำลังศึกษาอยู่ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ระหว่างเดือนตุลาคม 2533 ถึงเดือนมกราคม 2534 ในเขตภาคกลาง 17 จังหวัด มีนักศึกษาทั้งหมดประมาณ 1,173 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้ทำการคัดเลือกจากประชากรข้างต้น โดยวิธีการดำเนินการดังนี้

1. การคัดเลือกจังหวัด เลือกจังหวัดที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด มีนักศึกษาครบทั้ง 3 ประเภทวิชา คือ อุตสาหกรรม คหกรรม และพาณิชยกรรม และในแต่ละประเภทวิชา มีนักศึกษากำลังศึกษาอยู่ในช่วงเดือนตุลาคม 2533 ถึงเดือนมกราคม 2534 ซึ่งได้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดดังต่อไปนี้ คือ นครปฐม ปทุมธานี เพชรบุรี ลพบุรี สระบุรี พระนครศรีอยุธยา และชัยนาท รวม 7 แห่ง จำนวนนักศึกษา 552 คน

2. การคัดเลือกผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการคัดเลือกผู้ตอบแบบสอบถาม คือนักศึกษา ผู้ให้ข้อมูลอาชีพ จาก 7 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด(ในข้อ 1) โดยอาศัยเกณฑ์ดังนี้ คือ แต่ละประเภทวิชาคัดเลือกวิชาที่นักเรียนสนใจเรียนมากที่สุด ได้แก่แผนกช่างเครื่องยนต์ ช่างตัดเสื้อสตรี และพิมพ์ดีด ในแต่ละแผนกใช้นักศึกษา 2 ห้อง คือ รอบกลางวันและรอบค่ำ รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 42 ห้องเรียน มีนักศึกษา 552 คน ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกเป็นจังหวัด แผนก เวลาเรียน และนักศึกษา

ศูนย์ฯ จังหวัด	ประเภทวิชาชีพ						รวม
	อุตสาหกรรม (ช่างเครื่องยนต์)		คหกรรม (ช่างตัดเสื้อสตรี)		พาณิชยกรรม (พิมพ์ดีด)		
	จำนวนนักศึกษา		จำนวนนักศึกษา		จำนวนนักศึกษา		
	รอบกลางวัน	รอบค่ำ	รอบกลางวัน	รอบค่ำ	รอบกลางวัน	รอบค่ำ	
นครปฐม	14	10	15	12	12	10	73
ปทุมธานี	15	12	16	10	14	12	79
เพชรบุรี	13	10	15	10	12	10	70
ลพบุรี	16	12	19	12	18	12	89
สระบุรี	16	12	19	12	18	10	87
อยุธยา	14	10	16	14	16	10	80
ชัยนาท	13	10	15	12	14	10	74
รวม	101	76	115	82	104	74	552

การสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ แบ่งความคิดเห็นออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. ด้านวิชาการและการถ่ายทอดความรู้	จำนวน 9 ข้อ
2. ด้านการแนะแนวและการแก้ปัญหา	จำนวน 8 ข้อ
3. ด้านมนุษยสัมพันธ์	จำนวน 8 ข้อ
4. ด้านคุณธรรมและความประพฤติ	จำนวน 12 ข้อ

รวมข้อคำถามทั้งหมด 37 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ประมวลคุณลักษณะของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่โดยแยกเป็นข้อ ๆ เท่าที่ปรากฏในเอกสารและงานวิจัย
3. นำคุณลักษณะเหล่านั้นมาพิจารณารวบรวมข้อที่คล้ายกันเข้าด้วยกัน
4. นำคุณลักษณะที่คัดเลือกมาแล้วในข้อ 3 มาจัดทำเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับคะแนน

5. นำแบบสอบถามไปปรึกษาประธานและกรรมการที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ 9 คน
ทำการตรวจสอบเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงพินิจและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง

6. นำข้อเสนอแนะที่ได้มาทำการปรับปรุงแบบสอบถามแล้วนำไปทดลองใช้กับ
นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดราชบุรี จำนวน 20 คน ซึ่งเป็น
นักศึกษาทั้งรอบกลางวันและรอบค่ำ แผนกช่างเครื่องยนต์ จำนวน 7 คน ช่างตัดเสื้อสตรี
จำนวน 7 คน และแผนกพิมพ์ดีด จำนวน 6 คน แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น
ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการดังนี้

1. ส่งแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างโดยประสานงานขอความอนุเคราะห์จาก
ผู้อำนวยการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ด้วยตนเอง แบบสอบถามใส่ซองและเขียนระบุแผนก
และเวลาที่เรียน พร้อมขอร้องให้ครูผู้สอนรวบรวมแบบสอบถามไว้ โดยผู้วิจัยจะมารับด้วยตนเอง
ภายใน 1 เดือน เมื่อครบตามนัด ผู้วิจัยโทรศัพท์ไปติดต่อขอศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
หากแบบสอบถาม ได้รวบรวมไว้ครบแล้ว ผู้วิจัยนัดวันไปรับด้วยตนเอง เพื่อจะได้การตรวจ
ความเรียบร้อยของแบบสอบถาม รวมเวลาในการรวบรวม เป็นเวลา 2 เดือน

2. ได้ส่งแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 552 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาทั้งสิ้น
545 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.73 ของแบบสอบถามทั้งหมด ดังแสดงในตาราง 2 และ
แบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา แยกตามศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ประเภทวิชาและ
เวลาที่เรียน ได้ดังตาราง 3 ต่อไปนี้

ตาราง 2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง และรับกลับคืน คิดเป็นร้อยละ

ศูนย์ฯ จังหวัด	จำนวนแบบสอบถาม ที่ส่งไป (ฉบับ)	จำนวนแบบสอบถาม ที่รับกลับคืน (ฉบับ)	รับกลับคืน ร้อยละ
นครปฐม	73	72	98.63
ปทุมธานี	79	77	97.47
เพชรบุรี	70	70	100.00
ลพบุรี	89	89	100.00
สระบุรี	87	85	97.70
อยุธยา	80	80	100.00
ชัยนาท	74	72	97.30
รวม	552	545	98.73

ตาราง 3 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป และได้รับกลับคืน จำแนกตามประเภทวิชาและเวลาที่เรียน

ศูนย์ฯ จังหวัด	ช่างเครื่องยนต์				ช่างตัดเสื้อสตรี				พิมพ์ดีด				รวม	
	กลางวัน		ค่ำ		กลางวัน		ค่ำ		กลางวัน		ค่ำ			
	ส่ง	รับ	ส่ง	รับ	ส่ง	รับ	ส่ง	รับ	ส่ง	รับ	ส่ง	รับ	ส่ง	รับ
นครปฐม	14	14	10	10	15	14	12	12	12	12	10	10	73	72
ปทุมธานี	15	13	12	12	16	16	10	10	14	14	12	12	79	77
เพชรบุรี	13	13	10	10	15	15	10	10	12	12	10	10	70	70
ลพบุรี	16	16	12	12	19	19	12	12	18	18	12	12	89	89
สระบุรี	16	16	12	12	19	19	12	11	18	17	10	10	87	85
พระนครศรีอยุธยา	14	14	10	10	16	16	14	14	16	16	10	10	80	80
ชัยนาท	13	13	10	10	15	14	12	12	14	13	10	10	74	72
รวม	101	99	76	76	115	113	82	81	104	102	74	74	552	545

การจัดกระทำข้อมูล

เมื่อรับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ ซึ่งพบว่าแบบสอบถามที่รับกลับคืนมามีความสมบูรณ์ทุกฉบับ

2. นำแบบสอบถามไปตรวจให้คะแนน นำคะแนนที่ได้กรอกลงในแบบบันทึกรหัสเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปจากคอมพิวเตอร์คำนวณค่าสถิติต่าง ๆ ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ เป็นรายข้อและในแต่ละด้านโดยใช้ t-test และ F-test

3. แปลความหมายของความคิดเห็นโดยค่าคะแนนเฉลี่ย ซึ่งอาศัยเกณฑ์การประเมินค่าความคิดเห็น แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 1) คะแนน 1.00 - 1.80 หมายถึง ระดับความต้องการน้อยที่สุด
- 2) คะแนน 1.81 - 2.60 หมายถึง ระดับความต้องการน้อย
- 3) คะแนน 2.61 - 3.40 หมายถึง ระดับความต้องการปานกลาง
- 4) คะแนน 3.41 - 4.20 หมายถึง ระดับความต้องการมาก
- 5) คะแนน 4.21 - 5.00 หมายถึง ระดับความต้องการมากที่สุด

Handwritten notes and calculations at the bottom of the page, including a vertical list of numbers (1.00, 1.81, 2.61, 3.41, 4.21) and a horizontal line with the number 1.25 below it.

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การคำนวณหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย ใช้สูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ค่าความแปรปรวน ใช้สูตรดังนี้

$$S^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ S^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตรดังนี้

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคะแนนทั้งหมด

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 64)

2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้สูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
 n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือ
 $\sum S_i^2$ แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
 S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2528 : 171)

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม
 ใช้ t-test ตามสูตรต่อไปนี้

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าแจกแจงแบบ t-distribution

$\bar{X}_1$, $\bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2
 S_1^2 , S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2
 n_1 , n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2528 : 85 - 86)

4. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน ใช้ F-test เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้สูตร

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่มากกว่าสองกลุ่ม

MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 59)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญที่จะศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคกลาง โดยจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา เวลาเรียน และประเภทวิชาชีพ สำหรับสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพื้นฐาน สถิติ t (t-test) และสถิติ (F-test) ซึ่งการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลในครั้งนี้ ได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อ ดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าที่พิจารณาใน t-distribution
df	แทน	องศาแห่งความเป็นอิสระ
ss	แทน	ผลรวมกำลังสอง
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสอง
F	แทน	ค่าที่พิจารณาใน F-distribution

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ เป็นรายชื่อและรายด้าน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา เวลาที่เรียน และประเภทวิชา

ตอนที่ 4 สรุปความคิดเห็นเห็นอื่น ๆ จากคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา เวลาที่เรียน และประเพณีวิชา ได้นำเสนอในตาราง 4 ต่อไปนี้

ตาราง 4 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	220	40.40
หญิง	325	59.60
รวม	545	100.00
2. อายุ		
15 - 24 ปี	284	52.10
25 - 34 ปี	159	29.20
35 ปีขึ้นไป	102	18.70
รวม	545	100.00
3. วุฒิทางการศึกษา		
ประถมศึกษา	141	25.90
มัธยมศึกษา	261	47.90
อุดมศึกษา	143	26.20
รวม	545	100.00

ตาราง 4 (ต่อ)

นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. เวลาเรียน		
รอบกลางวัน	315	57.80
รอบค่ำ	230	42.20
รวม	545	100.00
5. ประเภทวิชาชีพ		
ช่างเครื่องยนต์	175	32.10
ช่างตัดเสื้อสตรี	195	35.80
พิมพ์ดีด	175	32.10
รวม	545	100.00

จากตาราง 4 แสดงว่า นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 545 คน เป็นเพศหญิง 315 คน (ร้อยละ 57.80) เพศชาย 230 คน (ร้อยละ 42.20) และส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 15 - 24 ปี คือ จำนวน 284 คน (ร้อยละ 52.10) รองลงมาคืออายุอยู่ระหว่าง 25 - 34 ปี คือ จำนวน 159 คน (ร้อยละ 29.20) ด้านวุฒิทางการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 141 คน (ร้อยละ 25.90) ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 261 คน (ร้อยละ 47.90) ระดับอุดมศึกษา จำนวน 143 คน (ร้อยละ 26.20) และเรียนในรอบกลางวัน จำนวน 315 คน (ร้อยละ 57.80) รอบค่ำ จำนวน 230 คน (ร้อยละ 42.20) ในด้านของประเภทวิชาชีพ พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่เรียนวิชาตัดเย็บเสื้อสตรี จำนวน 195 คน (ร้อยละ 35.80) รองลงมาได้แก่นักศึกษาวิชาช่างเครื่องยนต์ จำนวน 175 คน (ร้อยละ 32.10) และวิชาพิมพ์ดีด จำนวน 175 คน (ร้อยละ 32.10)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่อายุอาชีพที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอน

นักศึกษาผู้ใหญ่อายุอาชีพเป็นรายด้าน และรายข้อ

2.1 ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่อายุอาชีพที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่อายุอาชีพ แยกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการและการถ่ายทอดความรู้ ด้านการแนะแนวและการแก้ปัญหา ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมและความประพฤติ ได้นำเสนอในตาราง 5

ตาราง 5 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่อายุอาชีพตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่อายุอาชีพ โดยรวมและรายด้าน

	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่อายุอาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	ด้านวิชาการและการถ่ายทอดความรู้	4.08	.48	มาก
2.	ด้านการแนะแนวและการแก้ปัญหา	3.95	.52	มาก
3.	ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.13	.51	มาก
4.	ด้านคุณธรรมและความประพฤติ	4.11	.49	มาก
	รวม	4.07	.43	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า นักศึกษาผู้ใหญ่อายุอาชีพมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่อายุอาชีพ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.07$) และยังมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยนักศึกษาผู้ใหญ่อายุอาชีพ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่อายุอาชีพ ในด้านมนุษยสัมพันธ์ มากกว่าด้านอื่น ๆ ($\bar{X}=4.13$) รองลงมา ได้แก่คุณลักษณะด้านคุณธรรมและความประพฤติ ($\bar{X}=4.11$) และด้านวิชาการและการถ่ายทอดความรู้ ($\bar{X}=4.08$) ตามลำดับ

ส่วนคุณลักษณะด้านที่นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ได้แก่ คุณลักษณะด้านการแนะแนว และการแก้ปัญหา ($\bar{X}=3.95$)

2.2 ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู
สอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ เป็นรายข้อ

ตาราง 6 ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
ครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ เป็นรายข้อ

	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
<u>ด้านวิชาการและการถ่ายทอดความรู้</u>				
1.	มีความรู้เรื่องการสอนเป็นอย่างดี	4.49	.63	มากที่สุด
2.	เตรียมการสอนและอุปกรณ์การเรียนล่วงหน้า	3.86	.74	มาก
3.	เปิดโอกาสให้นักศึกษาผู้ใหญ่มีบทบาทและมีส่วนร่วมในบทเรียน	3.86	.78	มาก
4.	ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ	4.30	.75	มากที่สุด
5.	พูดเก่ง เข้าใจง่าย	4.26	.77	มากที่สุด
6.	การสอนและการให้งานทำ ควรให้สอดคล้อง กับความสามารถของนักศึกษาผู้ใหญ่	3.95	.75	มาก
7.	เอาใจใส่และแนะนำ ขณะที่นักศึกษาผู้ใหญ่ปฏิบัติงาน	4.09	.72	มาก
8.	ทำอุปกรณ์การสอนได้เหมาะสมกับ เรื่องที่เรียน	3.87	.75	มาก
9.	เข้าใจความต้องการในการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาผู้ใหญ่ได้	4.01	.73	มาก
	รวม	4.08	.73	มาก
<u>ด้านการแนะแนวและการแก้ปัญหา</u>				
10.	จัดแนะแนวการศึกษาเพื่อช่วยเหลือหางานแก่นักศึกษา	3.74	.81	มาก
11.	จัดกิจกรรมแนะแนววิชาชีพ เพื่อช่วยเหลือ ให้นักศึกษาพิจารณาแก้ปัญหาด้วยตนเอง	3.71	.80	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
12.	เปิดโอกาสให้นักศึกษาพูดคุยหรือปรึกษาส่วนตัว	3.98	.87	มาก
13.	แนะนำให้นักศึกษารู้แหล่งที่จะไปปรึกษาหาความรู้เพิ่มเติม	3.92	.83	มาก
14.	มีความเข้าใจ เห็นใจนักศึกษาที่ประสบปัญหา	4.02	.76	มาก
15.	มีความคิดริเริ่มในการหาวิธีแนะแนวและแก้ปัญหาโดยวิธีที่ดีที่สุด	3.93	.76	มาก
16.	ให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษาที่มาปรึกษา	4.36	.75	มากที่สุด
17.	ให้นักศึกษาคำนึงถึงคุณธรรมในการตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ	3.97	.72	มาก
	รวม	3.51	.70	มาก
<u>ด้านมนุษยสัมพันธ์</u>				
18.	อ่อนน้อม ถ่อมตน เข้ากับผู้อื่นได้	3.92	.78	มาก
19.	ช่วยเหลือบริการสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่สังคม	3.92	.71	มาก
20.	ร่าเริง ยิ้มแย้ม แจ่มใส	4.34	.72	มากที่สุด
21.	วางตนให้เหมาะสมกับกาลเทศะ	4.44	.74	มากที่สุด
22.	พูดให้ผู้อื่นสนใจ	3.98	.80	มาก
23.	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยความตั้งใจ	4.15	.74	มาก
24.	มองบุคคลอื่นในแง่ดี	4.03	.70	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
25.	จำชื่อนักศึกษาและผู้ร่วมงานได้	4.36	.82	มากที่สุด
	รวม	4.14	.75	มาก
<u>ด้านคุณธรรมและความประพฤติ</u>				
26.	ช่วยเหลือและให้ความเอาใจใส่นักศึกษาอย่างเสมอภาค	4.07	.75	มาก
27.	ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบ	4.43	.65	มากที่สุด
28.	ไม่โกรธ หรือตื่นตื้นง่าย	3.83	.82	มาก
29.	มีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามระเบียบ	4.08	.77	มาก
30.	เป็นผู้ประหยัด แต่ไม่ขี้เหนียว	3.50	.90	มาก
31.	มีความประพฤติดี เป็นตัวอย่างได้	4.52	.67	มากที่สุด
32.	ปฏิบัติหน้าที่การงานด้วยความเสียสละ	4.06	.73	มาก
33.	สอดแทรกคุณธรรมเนื้อหาไปตามที่สอน	3.81	.81	มาก
34.	ปลูกฝังให้นักศึกษามีความซื่อสัตย์ต่อการทำงานอาชีพของตน	3.24	.74	ปานกลาง
35.	มีความยุติธรรม	4.49	.69	มากที่สุด
36.	วางตนได้เหมาะสม ทำให้นักศึกษายอมรับ	4.29	.68	มากที่สุด
37.	มีความรักปรารถนาดีต่อนักศึกษาในทางที่ถูกที่ควร	4.22	.66	มากที่สุด
	รวม	4.04	.74	มาก

จากตาราง 6 สรุปลำดับคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ

ด้านวิชาการและการถ่ายทอดความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีความรู้เรื่องที่สอนเป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.49$) ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.30$) และพูดเก่ง เข้าใจง่าย ($\bar{X} = 4.26$)

ด้านการแนะแนวและการแก้ปัญหา ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.36$) คือข้อ ให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษาที่มาปรึกษา

ด้านมนุษยสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดมี 3 ข้อ ตามลำดับดังนี้คือ วางตนให้เหมาะสมกับกาลเทศะ ($\bar{X} = 4.44$) จำชื่อนักศึกษาและผู้ร่วมงานได้ ($\bar{X} = 4.36$) และ ร่าเริงยิ้มแย้มแจ่มใส ($\bar{X} = 4.34$)

ด้านคุณธรรมและความประพฤติ ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดมี 5 ข้อ ตามลำดับดังนี้คือ มีความประพฤติดีเป็นตัวอย่างได้ ($\bar{X} = 4.52$) มีความยุติธรรม ($\bar{X} = 4.49$) ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.43$) วางตนได้เหมาะสมทำให้นักศึกษายอมรับ ($\bar{X} = 4.29$) และ มีความปรารถนาดีต่อนักศึกษาในทางที่ถูกต้อง ($\bar{X} = 4.22$)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ

ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ

3.1 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ
ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่มีเพศต่างกัน เพื่อทดสอบสมมติฐานว่า "นักศึกษา
ผู้ใหญ่สายอาชีพที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษา
ผู้ใหญ่สายอาชีพต่างกัน"

ตาราง 7 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ

ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ แยกตามเพศ

	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ	ชาย (n=220)		หญิง (n=325)		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.	ด้านวิชาการและการถ่ายทอดความรู้	4.03	.45	4.11	.50	1.94
2.	ด้านการแนะแนวและการแก้ปัญหา	3.90	.48	3.99	.55	1.87
3.	ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.09	.48	4.16	.53	1.69
4.	ด้านคุณธรรมและความประพฤติ	4.05	.46	4.16	.51	2.50*
	รวม	4.02	.40	4.11	.45	2.40*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 แสดงว่า นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ เพศหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพโดยรวม แตกต่างจากนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ สูงกว่าเพศชาย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้และเมื่อพิจารณาคุณลักษณะเป็นรายด้าน พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพเพศหญิงมีคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ด้านคุณธรรม และความประพฤติ แตกต่างจากนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ เพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ด้านคุณธรรม และความประพฤติสูงกว่านักศึกษาเพศชาย

3.2 วิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่มีอายุแตกต่างกัน เพื่อทดสอบสมมติฐานว่า "นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพต่างกัน"

ตาราง 8 วิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ แยกตามอายุ

	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS.	MS.	F
1.	ด้านวิชาการและ การถ่ายทอดความรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	.12	.06	.27
		ภายในกลุ่ม	542	924.49	.23	
		รวม	544	924.61		
2.	ด้านการแนะแนวและ การแก้ปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	2	.23	.11	.42
		ภายในกลุ่ม	542	948.36	.27	
		รวม	544	984.59		
3.	ด้านมนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	2	1.36	.68	2.60
		ภายในกลุ่ม	542	940.49	.26	
		รวม	544	941.85		

ตาราง 8 (ต่อ)

	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS.	MS.	F
4. ด้านคุณธรรมและ ความประพฤติ		ระหว่างกลุ่ม	2	.01	.00	.01
		ภายในกลุ่ม	542	931.34	.24	
		รวม	544	931.35		
รวม		ระหว่างกลุ่ม	2	.09	.04	.23
		ภายในกลุ่ม	542	902.15	.19	
		รวม	544	902.24		

จากตาราง 8 แสดงว่า นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพโดยรวม และคุณลักษณะรายด้านทั้ง 4 ด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้

3.3 วิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอน
นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่มีวุฒิทางการศึกษา
แตกต่างกันเพื่อทดสอบ สมมติฐานว่า "นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน
มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพต่างกัน"

ตาราง 9 วิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่
สายอาชีพ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ แยกตามวุฒิทางการศึกษา

	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS.	MS.	F
1. ด้านวิชาการและ การถ่ายทอดความรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	1.20	.60	2.64	
	ภายในกลุ่ม	542	123.41	.23		
	รวม	544	124.61			
2. ด้านการแนะแนวและ การแก้ปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	2	4.09	2.04	7.66***	
	ภายในกลุ่ม	542	144.50	.27		
	รวม	544	148.59			
3. ด้านมนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	2	1.77	.88	3.42*	
	ภายในกลุ่ม	542	140.08	.26		
	รวม	544	141.86			

ตาราง 9 (ต่อ)

	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS.	MS.	F
4. ด้านคุณธรรมและ ความประพฤติ		ระหว่างกลุ่ม	2	.88	.44	1.82
		ภายในกลุ่ม	542	130.48	.24	
		รวม	544	131.36		
รวม		ระหว่างกลุ่ม	2	1.30	.65	3.48*
		ภายในกลุ่ม	542	100.95	.19	
		รวม	544	102.25		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 9 แสดงว่า นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้

เมื่อพิจารณาคุณลักษณะเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ด้านการแนะแนวและการแก้ปัญหา และด้านมนุษยสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .05 ตามลำดับ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของนิวแมน-คูลส์ (Newman Keuls) พบดังตาราง 10 - 11

ตาราง 10 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ สายอาชีพ ด้านการแนะแนวและการแก้ปัญหา ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่มีวิถีทางการศึกษาแตกต่างกันเป็นรายคู่

วิถีทางการศึกษา	คุณลักษณะที่พึงประสงค์			
	อุดมศึกษา	มัธยมศึกษา	ประถมศึกษา	
	$\bar{X}$	3.89	3.91	4.10
อุดมศึกษา	3.89	-	0.02	0.21*
มัธยมศึกษา	3.91		-	0.19*
ประถมศึกษา	4.10			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 10 แสดงว่า นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่มีวิถีทางการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ด้านการแนะแนวและการแก้ปัญหา แตกต่างจากนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่มีวิถีทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีวิถีทางการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นด้านการแนะแนว และการแก้ปัญหา สูงกว่านักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่มีวิถีทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาและมัธยมศึกษา

ตาราง 11 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ สายอาชีพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่มีวุฒิทางการศึกษา แตกต่างกันเป็นรายคู่

วุฒิทางการศึกษา	มัธยมศึกษา ประถมศึกษา อุดมศึกษา			
	$\bar{X}$	4.08	4.17	4.20
มัธยมศึกษา	4.08	-	0.09	0.12*
ประถมศึกษา	4.17		-	0.03
อุดมศึกษา	4.20			

* มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 11 แสดงว่า นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่มีวุฒิทางการศึกษาในระดับ อุดมศึกษา มีคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ สายอาชีพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ แตกต่างจากนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่มีวุฒิทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีคะแนนความคิดเห็นด้านมนุษยสัมพันธ์สูงกว่านักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและประถมศึกษา

ตาราง 12 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ สายอาชีพ รวมทุกด้าน ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่มีวุฒิทางการศึกษา แตกต่างกันเป็นรายคู่

วุฒิทางการศึกษา	มัธยมศึกษา	อุดมศึกษา	ประถมศึกษา	
	$\bar{X}$	4.04	4.07	4.15
มัธยมศึกษา	4.04	-	0.03	0.11*
อุดมศึกษา	4.07		-	0.08
ประถมศึกษา	4.15			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 12 แสดงว่า นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่มีวุฒิทางการศึกษาในระดับ ประถมศึกษา มีคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ สายอาชีพ โดยรวมทุกด้านแตกต่างจากนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่มีวุฒิทางการศึกษาในระดับ มัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาในระดับ ประถมศึกษามีความคิดเห็น รวมทุกด้าน สูงกว่านักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่มีวุฒิทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษา

3.4 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่เรียนในเวลาต่างกัน เพื่อทดสอบสมมติฐานว่า "นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่มีเวลาเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพต่างกัน"

ตาราง 13 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ แยกตามเวลาเรียน

	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ	รอบกลางวัน (n=315)		รอบค่ำ (n=230)		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.	ด้านวิชาการและการถ่ายทอดความรู้	4.12	.47	4.02	.48	2.28*
2.	ด้านการแนะแนวและการแก้ปัญหา	3.97	.53	3.93	.52	1.09
3.	ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.13	.53	4.15	.49	.45
4.	ด้านคุณธรรมและความประพฤติ	4.11	.49	4.12	.49	.02
	รวม	4.09	.44	4.06	.43	.77

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 แสดงว่า นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่เรียนในรอบกลางวันมีคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในด้านวิชาการและการถ่ายทอดความรู้แตกต่างจากนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่เรียนในรอบค่ำ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่เรียนในรอบกลางวัน

ส่วนคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยรวมและด้านอื่น ๆ อีก 3 ด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 วิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ประเภทวิชาชีพต่างกัน เพื่อทดสอบสมมติฐานว่า "นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่เรียนประเภทวิชาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพต่างกัน"

ตาราง 14 วิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ด้านวิชาการและการถ่ายทอดความรู้ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ แยกตามประเภทวิชาชีพ

	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS.	MS.	F
1. ด้านวิชาการและ การถ่ายทอดความรู้		ระหว่างกลุ่ม	2	7.58	3.79	17.56***
		ภายในกลุ่ม	542	117.03	.22	
		รวม	544	124.62		

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 14 แสดงว่า นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่เรียนวิชาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ด้านวิชาการและการถ่ายทอดความรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของนิวแมน-คูลส์ (Newman Kuls) พบผลดังตาราง 15

ตาราง 15 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ สายอาชีพ ในด้านวิชาการและการถ่ายทอดความรู้ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ สายอาชีพ ที่เรียนประเภทวิชาชีพ แตกต่างกันเป็นรายคู่

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครูสอนนักศึกษา ผู้ใหญ่สายอาชีพ	ประเภทวิชาชีพ	พหุคูณ			
		พหุคูณ	ข้างเครื่องยนต์	ข้างตัดเลื่อย	ข้างตัดเลื่อย
		$\bar{X}$	3.92	4.09	4.21
1. ด้านวิชาการและ การถ่ายทอดความรู้	พหุคูณ	3.92	-	0.17*	0.29*
	ข้างเครื่องยนต์	4.09		-	0.12*
	ข้างตัดเลื่อย	4.21			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงว่า นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่เรียนวิชาช่างตัดเลื่อย มีคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ในด้านวิชาการ และการถ่ายทอดความรู้ แตกต่างจากคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่เรียนวิชา พหุคูณและวิชาช่างเครื่องยนต์ นักศึกษาวิชาช่างเครื่องยนต์มีคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในด้านวิชาการและการถ่ายทอดความรู้แตกต่างจากคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่เรียนพหุคูณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่เรียนช่างตัดเลื่อย สูงกว่าคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่เรียนวิชาช่างเครื่องยนต์และวิชาพหุคูณ และนักศึกษาวิชาช่างเครื่องยนต์ มีคะแนนความคิดเห็น สูงกว่านักศึกษาที่เรียนพหุคูณ

ตาราง 16 วิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษา
 ผู้ใหญ่สายอาชีพ ด้านการแนะแนวและการแก้ปัญหา ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่
 สายอาชีพ แยกตามประเภทวิชาชีพ

	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS.	MS.	F
2. ด้านการแนะแนวและ การแก้ปัญหา		ระหว่างกลุ่ม	2	6.89	3.45	13.18***
		ภายในกลุ่ม	542	141.69	.26	
		รวม	544	148.58		

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 16 แสดงว่า นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่เรียนประเภทวิชาชีพแตกต่างกัน
 มีคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ
 ด้านการแนะแนวและการแก้ปัญหา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบ
 ความแตกต่างคะแนนเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของนิวแมน คูลส์ (Newman Keuls) พบผลดัง
 ตาราง 17

ตาราง 17 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ สายอาชีพ ด้านการแนะแนวและการแก้ปัญหา ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่เรียนประเภทวิชาชีพ แตกต่างกันเป็นรายคู่

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครูสอนนักศึกษา ผู้ใหญ่สายอาชีพ	ประเภทวิชาชีพ	พหุคูณ			
		$\bar{X}$	พหุคูณ	ช่วง เครื่องยนต์	ช่วง ตัด เสือ สตรี
		3.81		3.95	4.09
2. ด้านการแนะแนว และการแก้ปัญหา	พหุคูณ	3.81	-	0.14*	0.28*
	ช่วง เครื่องยนต์	3.95		-	0.14*
	ช่วง ตัด เสือ สตรี	4.09			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 แสดงว่า นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่เรียนวิชาพหุคูณ มีคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ในด้านการแนะแนว และการแก้ปัญหา แตกต่างจากคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่เรียนวิชาช่วง เครื่องยนต์และวิชาช่วง ตัด เสือ สตรี นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่เรียนวิชาช่วง เครื่องยนต์ มีคะแนนความคิดเห็นต่างจากคะแนนความคิดเห็นของ นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่เรียนวิชาช่วง ตัด เสือ สตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่เรียนวิชาช่วง ตัด เสือ สตรี สูงกว่าคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่เรียนวิชาช่วง เครื่องยนต์และพหุคูณ

ตาราง 18 วิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษา
 ผู้ใหญ่สายอาชีพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ
 แยกตามประเภทวิชาชีพ

	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS.	MS.	F
3. ด้านมนุษยสัมพันธ์		ระหว่างกลุ่ม	2	5.37	2.69	10.67***
		ภายในกลุ่ม	542	136.48	.25	
		รวม	544	141.85		

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 18 แสดงว่า นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่เรียนประเภทวิชาชีพแตกต่างกัน
 มีคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ
 ด้านมนุษยสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง
 คะแนนเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของนิวแมน-คูลส์ (Newman Keuls) พบผลดังตาราง 19

ตาราง 19 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่
สายอาชีพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่เรียนประเภท
วิชาชีพ แตกต่างกันเป็นรายคู่

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครูสอนนักศึกษา ผู้ใหญ่สายอาชีพ	ประเภทวิชาชีพ	พหุคูณ			
		พหุคูณ	ช่างเครื่องยนต์	ช่างตัดเสื้อสตรี	
		$\bar{X}$	4.00	4.14	4.25
3. ด้านมนุษยสัมพันธ์	พหุคูณ	4.00	-	0.03	0.25*
	ช่างเครื่องยนต์	4.14		-	0.11*
	ช่างตัดเสื้อสตรี	4.25			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 แสดงว่า นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่เรียนวิชาช่างตัดเสื้อสตรี มีคะแนน
ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ด้านมนุษยสัมพันธ์
แตกต่างคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่เรียนวิชา ช่างเครื่องยนต์และวิชา
พหุคูณและวิชาช่างเครื่องยนต์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่เรียนวิชา
ช่างตัดเสื้อสตรี มีคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่
สายอาชีพ ด้านมนุษยสัมพันธ์สูงกว่าคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่เรียนวิชา
ช่างเครื่องยนต์และพหุคูณ

ตาราง 20 วิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ด้านคุณธรรมและความประพฤติ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ แยกตามประเภทวิชาชีพ

	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS.	MS.	F
4. ด้านคุณธรรมและ ความประพฤติ		ระหว่างกลุ่ม	2	4.68	2.34	10.02***
		ภายในกลุ่ม	542	126.67	.23	
		รวม	544	131.35		

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 20 แสดงว่า นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่เรียนประเภทวิชาชีพแตกต่างกัน มีคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ด้านคุณธรรมและความประพฤติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของนิวแมน-คูลส์ (Newman Keuls) พบผลดัง
ตาราง 21

ตาราง 21 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ด้านคุณธรรมและความประพฤติ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่เรียนประเภทวิชาชีพ แตกต่างกันเป็นรายคู่

	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครูสอนนักศึกษา ผู้ใหญ่สายอาชีพ	ประเภทวิชาชีพ	พหุคูณ			
			$\bar{X}$	พหุคูณ	ช่วงเครื่องยนต์	ช่วงตัดเสื่อสตรี
			4.00		4.10	4.22
4.	ด้านคุณธรรมและ ความประพฤติ	พหุคูณ	4.00	-	0.10*	0.22*
		ช่วงเครื่องยนต์	4.10		-	0.12*
		ช่วงตัดเสื่อสตรี	4.22			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 แสดงว่า นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่เรียนวิชาช่วงตัดเสื่อสตรี มีคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ในด้านคุณธรรมและความประพฤติ แตกต่างจากคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่เรียนวิชาพหุคูณและวิชาช่วงเครื่องยนต์ และนักศึกษาที่เรียนวิชาช่วงเครื่องยนต์มีคะแนนความคิดเห็นแตกต่างจากคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่เรียนวิชาพหุคูณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาที่เรียนช่วงตัดเสื่อสตรี สูงกว่าคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนช่วงเครื่องยนต์และนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนพหุคูณ และคะแนนของนักศึกษาที่เรียนช่วงเครื่องยนต์มีคะแนนความคิดเห็น สูงกว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนวิชาพหุคูณ

ตาราง 22 วิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษา
 ผู้ใหญ่สายอาชีพ รวมทุกด้าน ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ
 แยกตามประเภทวิชาชีพ

	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS.	MS.	F
รวม		ระหว่างกลุ่ม	2	5.94	2.97	16.78***
		ภายในกลุ่ม	542	96.31	.18	
		รวม	544	102.25		

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 22 แสดงว่า นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่เรียนประเภทวิชาชีพแตกต่างกัน
 มีคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ โดยรวม
 ทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนน
 เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของนิวแมน คูลส์ (Newman Keuls) พบผลดังตาราง 23

ตาราง 23 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่
สายอาชีพ รวมทุกด้าน ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่เรียนประเภทวิชาชีพ
แตกต่างกันเป็นรายคู่

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครูสอนนักศึกษา ผู้ใหญ่สายอาชีพ	ประเภทวิชาชีพ	พหุคูณ			
		$\bar{X}$	พหุคูณ	ช่วงเครื่องยนต์	ช่วงตัดเลื้อสตร์
		3.94		4.17	4.20
รวม	พหุคูณ	3.94	-	0.13*	0.26*
	ช่วงเครื่องยนต์	4.07		-	0.13*
	ช่วงตัดเลื้อสตร์	4.20			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 23 แสดงว่า นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่เรียนประเภทวิชาช่างตัดเลื้อสตร์ มีคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ โดยรวมทุกด้าน แตกต่างจากคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่เรียนวิชาช่างเครื่องยนต์ และนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่เรียนวิชาพหุคูณ และคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่เรียนวิชาช่างเครื่องยนต์ แตกต่างจากคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่เรียนวิชาพหุคูณ โดยคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ โดยรวมทุกด้านของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่เรียนวิชาช่างตัดเลื้อสตร์ สูงกว่าคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่เรียนช่างเครื่องยนต์และพหุคูณ และนักศึกษาช่างเครื่องยนต์มีคะแนนความคิดเห็นสูงกว่านักศึกษาที่เรียนวิชาพหุคูณ

ตอนที่ 4 สรุปความคิดเห็นอื่น ๆ จากคำถามปลายเปิด

ความคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่ได้จากตอบแบบสอบถามปลายเปิดในตอนท้ายของแบบสอบถามมีกลุ่มเป้าหมายที่แสดงความคิดเห็น จำนวน 245 คน สรุปข้อคิดเห็น แสดงในตาราง 24

ตาราง 24 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจากคำถามปลายเปิด

กลุ่มตัวอย่างวิชาช่าง	จำนวน	ร้อยละ
1. ตัดเสื้อสตรีและเครื่องยนต์ (เรียนในรอบกลางวัน) - อุปกรณ์ที่ใช้ในการสอนมีน้อย และมีสภาพทรุดโทรม	165	67.35
2. ตัดเสื้อสตรีและเครื่องยนต์ (เรียนในรอบค่ำ) - ครูขาดสอนบ่อย และเข้าห้องสอนช้า	37	15.10
3. พิมพ์ดีด (เรียนในรอบกลางวัน) - ครูไม่มีใครอยู่ในห้องเรียน	24	9.80
4. พิมพ์ดีด (เรียนในรอบค่ำ) - ครูไม่มีใครอยู่ในห้องเรียน	19	7.75
รวม	245	100.00

จากตาราง 24 แสดงว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาทั้ง 3 วิชาช่าง คือ นักศึกษาช่างเครื่องยนต์ ช่างตัดเสื้อสตรี และพิมพ์ดีด ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาวิชาช่างเครื่องยนต์ และช่างตัดเสื้อสตรี ที่เรียนในรอบกลางวัน จำนวน 165 คน เห็นว่า อุปกรณ์การสอนมีน้อย และที่มีอยู่ส่วนมากอยู่ในสภาพทรุดโทรม สำหรับนักศึกษาที่เรียนในรอบค่ำ จำนวน 37 คน มีความเห็นว่า ครูขาดการสอนบ่อย เข้าห้องเรียนช้า สำหรับนักศึกษาวิชาพิมพ์ดีดที่เรียนในรอบกลางวัน จำนวน 24 คน เห็นว่า ครูไม่มีใครอยู่ในห้องเรียน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานการศึกษานอกโรงเรียน มีกิจกรรมหลากหลายพร้อมที่จะพัฒนาประชาชนในชนบท ให้มีความรู้ ความสามารถเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของตนให้ดีขึ้น ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ พอจะแบ่งได้ 3 ด้าน คือ ด้านความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต ด้านการให้บริการข้อมูลข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์ และด้านการเพิ่มพูนความรู้และทักษะวิชาชีพ ปัจจุบันการดำเนินการสอนวิชาชีพต่าง ๆ ที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดรับผิดชอบอยู่ ผู้สอนจะเป็นครูประจำการซึ่งเป็นข้าราชการของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และอีกส่วนหนึ่งเป็นวิทยากรจากท้องถิ่น หรือแหล่งอื่นที่เป็นผู้ชำนาญงานสาขาวิชาชีพต่าง ๆ แต่ไม่มีวุฒิต่างครู ทำให้คุณลักษณะและความสามารถของผู้สอนมีความแตกต่างกันมาก ซึ่งมีผลต่อนักศึกษาได้ เพราะการที่จะช่วยให้นักศึกษาผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้ในการเรียนให้ดีขึ้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีเทคนิค กลวิธีในการสอน การถ่ายทอดความรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน คุณลักษณะของครู จึงนับว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุตามความมุ่งหมายของหลักสูตร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา เวลาที่เรียน และประเภทวิชาชีพ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่ศึกษาอยู่ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระหวางเดือน ตุลาคม 2533 ถึง มกราคม 2534 ในเขตภาคกลางทั้ง 17 จังหวัด

กลุ่มตัวอย่าง คัดเลือกจากประชากรในเขตภาคกลางโดย

1. การเลือกจังหวัด เลือกจากศูนย์จังหวัดที่มีนักศึกษาครบทั้ง 3 ประเภทวิชา คือ อุตสาหกรรม คหกรรม และพาณิชยกรรม ซึ่งได้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดดังต่อไปนี้ นครปฐม ปทุมธานี เพชรบุรี ลพบุรี สระบุรี พระนครศรีอยุธยา และชัยนาท รวม 7 จังหวัด

2. การคัดเลือกผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ จาก 7 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด (ในข้อ 1) แต่ละศูนย์ ๆ มีนักศึกษา 3 ประเภทวิชา คือ อุตสาหกรรม คหกรรม และพาณิชยกรรม แต่ละประเภทวิชาคัดเลือกมา 1 แผนก ได้แก่ ช่างเครื่องยนต์ ช่างตัดเสื้อสตรี และพิมพ์ดีด ตามลำดับ ในแต่ละแผนก ใช้นักศึกษา 2 ห้อง คือ รอบกลางวันและรอบค่ำที่กำลังเรียนในช่วงเดือน ตุลาคม 2533 ถึง มกราคม 2534 รวมกลุ่มตัวอย่าง 42 ห้องเรียน มีนักศึกษา 552 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

6 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคกลาง เกี่ยวกับคุณลักษณะ

ที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ซึ่งแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่มีต่อคุณลักษณะที่

พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ทั้ง 4 ด้าน คือ

ด้านวิชาการและการถ่ายทอดความรู้ การแนะแนวและการแก้ปัญหา ด้านมนุษยสัมพันธ์
ด้านคุณธรรมและความประพฤติ ซึ่งเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า มี 5 ระดับความคิดเห็น
ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ข้อคำถามทั้ง 4 ด้าน มีจำนวน 37 ข้อ
ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบได้เสนอแนะ ข้อคิดเห็นอื่น ๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 552 คน
ใน 7 จังหวัด คือ นครปฐม ปทุมธานี เพชรบุรี ลพบุรี สระบุรี พระนครศรีอยุธยา และชัยนาท
ได้รับแบบสอบถาม กลับคืน 545 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.73 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สาย
อาชีพ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคกลาง ทั้ง 4 ด้าน ได้นำมาวิเคราะห์
โดยใช้วิธีการทางสถิติคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าร้อยละและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ
เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยใช้ t - test และ F - test แล้วแต่กรณี

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษา
ผู้ใหญ่สายอาชีพ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์
แต่ละด้านทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน แต่ด้านมนุษยสัมพันธ์มากกว่าด้านอื่น ๆ

รองลงมาได้แก่ คุณลักษณะด้านคุณธรรมและความประพฤติ และด้านวิชาการและการถ่ายทอดความรู้ ส่วนด้านที่นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่น้อยกว่าด้านอื่น ๆ คือ ด้านการแนะแนว และการแก้ปัญหา

2. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ตามทัศนะของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา เวลาที่เรียน และประเภทวิชาชีพ ของกลุ่มตัวอย่างมีดังนี้

2.1 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่มีเพศต่างกัน พบว่า นักศึกษาเพศหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ โดยรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมากกว่านักศึกษาเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และหากเรียงลำดับแต่ละด้านได้ดังนี้ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมและความประพฤติ ด้านวิชาการและการถ่ายทอดความรู้ ด้านการแนะแนว และการแก้ปัญหา

2.2 เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่มีอายุแตกต่างกัน พบว่า นักศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ โดยรวมรายด้านทั้ง 4 ด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 เมื่อวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน พบว่า นักศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการแนะแนวและการแก้ปัญหา และด้านมนุษยสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .05 ตามลำดับ

ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของนิวแมนคูลส์ พบว่า นักศึกษาที่มีวุฒิระดับประถมศึกษาที่มีคะแนนความคิดเห็นโดยรวมมากกว่า นักศึกษาที่มีวุฒิมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หากพิจารณาเป็นรายด้าน คือ ด้านการแนะแนวและแก้ปัญหา และด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า นักศึกษาที่มีวุฒิระดับประถมศึกษาที่มีคะแนนความคิดเห็นมากกว่า นักศึกษาที่มีวุฒิมัธยมศึกษา และมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ พบว่า นักศึกษาที่มีวุฒิมัธยมศึกษา มีคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอน นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ มากกว่านักศึกษาที่มีวุฒิมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่เรียนในเวลาต่างกัน พบว่า นักศึกษาที่เรียน ในรอบกลางวัน มีคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ สายอาชีพ ในด้านวิชาการและการถ่ายทอดความรู้ มากกว่านักศึกษาที่เรียนในรอบค่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ อีก 3 ด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ

2.5 วิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่เรียนประเภทวิชาแตกต่างกัน พบว่า นักศึกษา ที่เรียนประเภทวิชาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวม และแต่ละด้านทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของนิวแมน คูลส์ พบว่า นักศึกษาที่เรียนวิชาช่างตัดเสื้อสตรี มีคะแนนโดยรวม และ แต่ละด้านทั้ง 4 ด้าน มากกว่านักศึกษาที่เรียนวิชาช่างเครื่องยนต์และพิมพ์ดีด อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ นักศึกษาวิชาช่างเครื่องยนต์ยังมีความคิดเห็นโดยรวมและ แต่ละด้านทั้ง 4 ด้าน มากกว่านักศึกษาวิชาพิมพ์ดีด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาค้นคว้า มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ด้านวิชาการและการถ่ายทอดความรู้ การแนะแนว และการแก้ปัญหา ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมและความประพฤติ อยู่ในระดับมาก และแต่ละด้านเรียงตามลำดับจากมากลงมาได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) รองลงมาคือ ด้านคุณธรรมและความประพฤติ ($\bar{X} = 4.11$) ด้านวิชาการและการถ่ายทอดความรู้ ($\bar{X} = 4.08$) การแนะแนวและการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 3.95$) ซึ่งทั้ง 4 ด้าน นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพมีคุณลักษณะทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านมนุษยสัมพันธ์ซึ่งตรงกับทัศนะของ เขียวศรี วิวิธสิริ (2530:107) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติที่ดีของครูสอนผู้ใหญ่ ตามลำดับต่อไปนี้ คือ ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความเมตตาในหลักสูตร เนื้อหาวิชา มีทักษะความชำนาญในวิธีการและเทคนิคการถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ มีอารมณ์ขัน ไม่เครียด เป็นต้น และ อุ่นตา นพคุณ (2527:188 - 189) กล่าวถึงคุณลักษณะของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ สรุปได้ว่า จะต้องมีความรู้เนื้อหาวิชาเป็นอย่างดี มีทักษะในการสอนและมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับผู้เรียน และมีความสามารถสื่อความหมายได้ดีทั้งในการพูดและด้านการสอน ซึ่งความคิดเห็นที่นักศึกษามีความต้องการคุณลักษณะของครูสอนทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมากทำให้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พรทิพย์ รัตนวิสาณนท์ (2527:ก) ได้ศึกษาทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูช่างอุตสาหกรรม ระดับปริญญาที่พึงประสงค์ ผลการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มเห็นว่า ครูควรมีสมรรถภาพด้านการสอน ด้านการแนะแนว การปกครอง ด้านมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในเกณฑ์มาก และ พุทธชาติ ราชปรีชา (2524:221) สรุปคุณสมบัติของผู้สอนการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ไว้ คือ ต้องเป็นผู้มีใจเมตตา เป็นผู้ที่เข้ากับผู้อื่นได้ง่าย เป็นผู้ที่มีความเป็นมิตรอยู่เสมอ เป็นผู้ที่รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา เป็นต้น

2. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ซึ่งจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา เวลาที่เรียน และประเภทวิชาชีพของกลุ่มตัวอย่างมีดังนี้

2.1 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่มีเพศต่างกัน พบว่า นักศึกษาเพศหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ โดยรวม ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมากกว่านักศึกษาเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และถ้าเรียงตามลำดับแต่ละด้านได้ดังนี้ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.16$) ด้านคุณธรรมและความประพฤติ ($\bar{X} = 4.16$) ด้านวิชาการและการถ่ายทอดความรู้ ($\bar{X} = 4.11$) การแนะแนวและการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 3.99$) จากผลที่ได้ยังไม่มียานวิจัยที่ศึกษาว่า นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ เพศหญิง ซึ่งมีความคิดเห็นให้ครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพมีคุณลักษณะด้านต่าง ๆ สูงกว่านักศึกษาชาย ทั้งนี้จากประสบการณ์ที่ผู้วิจัยเป็นครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ มาตลอด พอจะสรุปลักษณะธรรมชาติของผู้หญิงและผู้ชายโดยทั่ว ๆ ไป จะมีลักษณะดังนี้ คือ ต้องใช้เวลามากในการปรับตัว และสร้างความคุ้นเคยสนิทสนม มีความกลัวและไม่กล้าตัดสินใจเท่าผู้ชาย และต้องการเรียนให้ได้สำเร็จเพื่อให้ผู้อื่นรู้ว่า ตนเองมีความสามารถ มีความจริงจังในการเรียน และต้องการครูที่ใจดีเป็นกันเอง มีความเห็นใจ เข้าใจผู้เรียนเสมอ

2.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่มีอายุแตกต่างกัน พบว่า นักศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า

1) สภาพการเรียนการสอนวิชาชีพ ผู้เรียนมีจุดประสงค์เหมือนกัน คือ ต้องการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน จึงต้องการครูที่มีลักษณะที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความรู้และถ่ายทอดวิชาให้เข้าใจ

2) นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มาเรียนและต้องการประกอบอาชีพ หรือพัฒนาอาชีพให้ดีขึ้นกว่าเดิม ย่อมต้องการครูเป็นผู้นำแนวทาง เป็นที่ปรึกษา ตลอดจนให้กำลังใจ ทำให้เขากล้าเผชิญกับปัญหา และสามารถแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง

✓ จากผลงานวิจัยของ ณรงค์ ฉายานนท์ (2526 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ทางด้านการเรียนการสอนของแผนกช่างเครื่องยนต์ ตามหลักสูตรวิชาชีพพระยาสี้นในโรงเรียนสารพัดช่าง ในเขต กทม. พบว่า นักศึกษามีความต้องการ ด้านหลักสูตร ด้านตัวครู และต้องการด้านความช่วยเหลือจากโรงเรียน จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน ก็มีความต้องการด้านต่าง ๆ ดังกล่าว ไม่แตกต่างกัน ดังนั้น จะเห็นว่านักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ แม้ว่าจะมีอายุแตกต่างกันก็ตาม แต่ความคิดเห็นคุณลักษณะทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการและการถ่ายทอดความรู้ ด้านมนุษยสัมพันธ์ การแนะแนวและการแก้ปัญหา ด้านคุณธรรมและความประพฤติสอดคล้องต้องกัน

2.3 นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า นักศึกษาที่มีวุฒิปริญญาตรีระดับประถมศึกษาจะมีคะแนนความคิดเห็นโดยรวมทั้ง 4 ด้าน มากกว่านักศึกษาที่มีวุฒิปริญญาตรีระดับมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน นักศึกษาที่มีวุฒิปริญญาตรีระดับประถมศึกษาให้ความสนใจด้านการแนะแนวและแก้ปัญหา ด้านมนุษยสัมพันธ์ มากกว่านักศึกษาที่มีวุฒิปริญญาตรีระดับมัธยมศึกษา และมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากที่สุด ด้านการแนะแนวและแก้ปัญหา ของนักศึกษาที่มีวุฒิปริญญาตรีระดับประถมศึกษา พบว่า ต้องการครูที่มีคุณลักษณะที่มีความเข้าใจ เห็นใจนักศึกษาที่ประสบปัญหาต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.23$) ให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษาที่มาปรึกษา ($\bar{X} = 4.44$) ส่วนด้านมนุษยสัมพันธ์ ต้องการให้ครูรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษาด้วยความตั้งใจ ($\bar{X} = 4.22$) ให้ครูจำชื่อนักศึกษา และผู้ร่วมงานได้ ($\bar{X} = 4.25$) และให้ครูปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับกาลเทศะ ($\bar{X} = 4.44$) ทั้งนี้ จากนักศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับประถมศึกษา

ส่วนมากพึงจบจากการเรียนในระบบโรงเรียนมาไม่นาน จึงยังต้องการที่ปรึกษาแนะแนวทางการศึกษา ต้องการความรัก ความเข้าใจ มีความเป็นกันเองกับผู้เรียน ซึ่งตรงกับความคิดของนักการศึกษาผู้ใหญ่ ทรอยเยอร์ (Troyer, 1944:146) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่ดีในสหรัฐอเมริกา พบว่า ครูที่ดีที่ควรแก่การยกย่อง ต้องมีความเข้าใจใน เรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล สำหรับงานวิจัยที่สนับสนุนความต้องการของนักศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนผู้ใหญ่ คือ ผลงานวิจัยของ ระหัน แดงจวง (2525:14) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สมรรถภาพของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 พบว่า สมรรถภาพที่มีความสำคัญ ได้แก่ มีทักษะเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์มีทักษะในการช่วยเหลือให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถในการแก้ปัญหาเป็น และมีทักษะในการส่งเสริมให้นักศึกษาพัฒนาทักษะ และความรู้ในเรื่องของเทคนิคการเพิ่มประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ

2.4 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่เรียนในเวลาต่างกัน พบว่า นักศึกษาที่เรียนในรอบกลางวัน มีคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ในด้านวิชาการและการถ่ายทอดความรู้มากกว่านักศึกษาที่เรียนในรอบค่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการแนะแนวและการแก้ปัญหา ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมและความประพฤติ มีความต้องการไม่แตกต่างกัน จากการเปรียบเทียบความแตกต่างพบว่า นักศึกษาที่เรียนในรอบกลางวัน มีความต้องการให้ครูสอน ที่มีคุณลักษณะด้านวิชาการและการถ่ายทอดความรู้ มากกว่า นักศึกษาที่เรียนในรอบค่ำอาจเป็นเพราะว่านักศึกษาที่เรียนในรอบกลางวันโดยเฉลี่ยอายุน้อยกว่านักศึกษาที่เรียนในรอบค่ำ ต้องการประกอบอาชีพ จึงต้องการความรู้มาก ส่วนผู้ใหญ่ที่มีอาชีพอยู่แล้ว มาเรียนเพื่อต้องการวุฒิ หรือเพื่อพัฒนาอาชีพให้ดีขึ้น ซึ่งตามปกติแล้วผู้ใหญ่ย่อมมีประสบการณ์มาก และมีความรู้สึกลึกซึ้งที่แตกต่างจากเด็ก ดังที่ พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ (ม.ป.ป.:29) ได้กล่าวว่า ผู้ใหญ่นั้นเป็นวัยที่แตกต่างจากเด็ก ผู้ใหญ่จะมีความคิดกว้างไกลและมีประสบการณ์มากกว่าเด็ก ฉะนั้น ความรู้สึกลึกซึ้งต่าง ๆ ของผู้ใหญ่จึงแตกต่างจากเด็ก

ส่วนการที่นักศึกษาที่เรียนในรอบกลางวันและค่ำมีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ในอีก 3 ด้านไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาทั้งสองกลุ่มนี้ ต่างก็มีความรู้สึกต่อครูสอนให้มีมนุษยสัมพันธ์ มีความเอาใจใส่ มีความเป็นกันเอง และปฏิบัติภาระ ประพฤติตนสมกับเป็นครูที่ครูสอนจะพึงกระทำแล้ว ดังที่ สุภร ศรีแสน (2523:164) ได้กล่าวว่า ครูสอนผู้ใหญ่จะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและเอาใจใส่ต่อผู้เรียนเป็นพิเศษ

2.5 ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของกลุ่มนักศึกษาที่เรียนวิชาตัดเสื้อสตรี ช่างเครื่องยนต์ และพิมพ์ดีด เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ มีคะแนนความคิดเห็นโดยรวม และแต่ละด้านทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเป็นรายคู่ พบว่า นักศึกษาที่เรียนวิชาช่างตัดเสื้อสตรี มีคะแนนโดยรวมแต่ละด้านทั้ง 4 ด้าน มากกว่านักศึกษาที่เรียนวิชาช่างเครื่องยนต์และพิมพ์ดีด และนักศึกษาวิชาช่างเครื่องยนต์ยังมีคะแนนความคิดเห็นโดยรวมและแต่ละด้านทั้ง 4 ด้าน มากกว่านักศึกษาวิชาพิมพ์ดีด ซึ่งความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้เป็นเพราะ

- 1) การเรียนในแต่ละประเภทวิชาย่อมมีความแตกต่างในเนื้อหาวิชาการ เทคนิคการถ่ายทอดความรู้ที่ครูสอนจะต้องมีวิธีการที่แตกต่างกัน
- 2) นักศึกษาที่เรียนวิชาตัดเสื้อสตรีต้องการความละเอียดถี่ถ้วน ความรอบคอบ การสังเกต ในส่วนข้อบกพร่องของรูปร่างมากในรายละเอียดของเนื้อหาวิชา จึงมีความต้องการคุณลักษณะของครูสอนที่มีความสามารถในทุกด้าน
- 3) นักศึกษาที่เรียนวิชาช่างเครื่องยนต์ เนื้อหาความรู้เครื่องยนต์ย่อมมีมากกว่าวิชาพิมพ์ดีด ซึ่งวิชาพิมพ์ดีดต้องการทักษะ แต่รายละเอียดเนื้อหาวิชามีน้อยกว่าเครื่องยนต์ จึงมีความคิดต้องการคุณลักษณะของครูสอนทั้ง 4 ด้าน น้อยกว่านักศึกษาที่เรียนวิชาช่างเครื่องยนต์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ จายานนท์ (2526:สรุปผลวิจัย) ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ทางการเรียนการสอนของแผนกช่างเครื่องยนต์ ไว้ดังนี้ คือนักศึกษามีปัญหาทางด้านทักษะ ด้านหลักสูตร ด้านตัวครู ด้านความช่วยเหลือทางด้านค่าใช้จ่าย

ดังนั้น นักศึกษาที่เรียนต่างวิชากันย่อมต้องมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ แตกต่างกัน

3. สำหรับความคิดเห็นอื่น ๆ ของกลุ่มตัวอย่างจากคำถามปลายเปิด ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็น 245 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาแผนกช่างตัดเสื้อสตรี และช่างเครื่องยนต์ จำนวน 165 คน เห็นว่าอุปกรณ์ในการสอนมีน้อยและที่มีอยู่ส่วนมากมีสภาพทรุดโทรมใช้งานไม่ได้เท่าที่ควร เนื่องจากได้งบประมาณน้อย และอีก 37 คน เป็นนักศึกษาทั้ง 2 แผนกดังกล่าวที่เรียนในรอบค้ำมีความเห็นว่า ครูขาดการสอนบ่อย เข้าห้องสอนช้า สำหรับครูขาดการสอน หรือเข้าสอนช้า นั้น อาจเนื่องจากครูสอน หรือวิทยากรส่วนมากจะเป็นผู้ชำนาญการหรือข้าราชการ ซึ่งบุคคลดังกล่าวมีภาระกิจการเป็นของตนเอง ส่วนข้าราชการบางครั้งต้องไปประชุมต่างจังหวัด ความเหนื่อยล้าจากการสอน หรือทำงานในรอบกลางวันอยู่แล้ว จึงเป็นสาเหตุทำให้ขาดการสอน หรือเข้าสอนช้า

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาแผนกพิมพ์ดีด จำนวน 43 คน รอบกลางวัน 24 คน รอบค้ำ 19 คนให้ความคิดเห็นว่า เครื่องพิมพ์ดีดเก่าและชำรุดส่วนมาก ครูไม่ค่อยอยู่ในห้องเรียนในเรื่องนี้มีความเป็นไปได้ตามความคิดเห็นที่นักศึกษาเสนอเพิ่มเติม เพราะศูนย์ ฯ จังหวัดจันทบุรีทั่วทุกพื้นที่ในจังหวัด การขนย้ายเครื่องพิมพ์ดีดย่อมทำให้ชำรุดเสียหาย การดูแลรักษาไม่ดีเท่าที่ควร เพราะวิทยากรไม่ได้ใช้ ควบคุมดูแลเครื่องพิมพ์ประจำ มีวิทยากรเปลี่ยนบ่อย การจะจัดซื้อเครื่องพิมพ์ดีดใหม่ก็ต้องเสียงบประมาณ ส่วนครูสอนไม่ค่อยอยู่ในห้องเรียน คงเป็นเพราะ การพิมพ์ดีดเมื่อเริ่มพิมพ์ได้ ครูก็ไม่ต้องดูแลใกล้ชิดเหมือนกับวิชาตัดเสื้อ หรือช่างเครื่องยนต์ แต่นักศึกษาอาจต้องการให้ครูอยู่ใกล้ชิด เมื่อสงสัยจะถามได้ทันที

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

จากผลการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ได้ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่มีต่อ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ซึ่งเป็นข้อมูลเสนอ
กรมการศึกษานอกโรงเรียน
ดังนี้

1. ในการจัดหาบุคคลให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์สอนวิชาชีพ หรือวิทยากรสอนวิชาชีพ
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ควรประเมินคุณลักษณะผู้ที่จะเป็นครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สาย
อาชีพ โดยเน้นความสำคัญ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านวิชาการและการถ่ายทอดความรู้ ด้านคุณธรรม
และความประพฤติ การแนะแนวและการแก้ปัญหา
2. การประชุมสัมมนาครู - อาจารย์ หรือวิทยากรวิชาชีพ ควรนำผลการวิจัยไปเป็น
เรื่องหนึ่งของการประชุมสัมมนาด้วย เพื่อให้ครูที่สอนวิชาชีพได้ตระหนักถึงความสำคัญ เช่น การเข้า
ห้องสอนตรงเวลา มีเวลาอยู่กับนักศึกษาให้มากที่สุด เป็นต้น
3. การอบรมวิทยากรวิชาชีพและกลุ่มสนใจ ซึ่งทางศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค
แต่ละภาค และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดทุกแห่งจะจัดอบรมเป็นประจำทุกปี ให้ได้วิทยากร
หรือครู - อาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนวิชาชีพอยู่แล้วและที่ยังไม่เคยเข้ารับการอบรม ศูนย์ ฯ ภาค
และศูนย์ ฯ จังหวัดควรนำผลการวิจัยไปประกอบการจัดหลักสูตร เพื่อพัฒนาและปรับปรุง ส่งเสริม
คุณลักษณะต่าง ๆ ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ
4. เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถของผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร
หัวหน้างาน และครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพทั่ว ๆ ไป กรมการศึกษานอกโรงเรียน
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค หรือศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ควรจัดทำคู่มือ
การเตรียมตัว เป็นครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพโดยรวม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู
สอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ระเบียบวิธีการจัดตั้งกลุ่ม หรือจัดชั้นเรียน ระเบียบการเบิกเงิน
วิธีการวัดผลประเมิน ฯลฯ ไว้ในคู่มือดังกล่าว ซึ่งเอกสารนี้จะช่วยให้ครูสอนวิชาชีพ เจ้าหน้าที่
ที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาชีพ ผู้บริหาร ดำเนินกิจกรรมไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. นอกจากจะศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพตามความคิดเห็นนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ แล้ว น่าจะได้ทำการศึกษาจากความคิดเห็นของผู้บริหาร และหัวหน้างานสายอาชีพ เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ใดที่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ เพื่อจะได้นำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป
2. อาจเปลี่ยนแนวทางในการศึกษาคุณลักษณะของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ไปเป็นคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์สำหรับครูสอนวิชาชีพ เพื่อเป็นการเปรียบเทียบ
3. ศึกษาโดยเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูสอนวิชาชีพในหน่วยงานของรัฐกับสถานประกอบการ หรือโรงเรียนเอกชน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง หรือความสอดคล้องกัน ซึ่งจะนำผลการศึกษาไปเป็นข้อมูลในการจัดหลักสูตรการอบรมครูสอนวิชาชีพให้มีคุณภาพต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. นโยบายการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ฉบับที่ 6. สงขลา : โรงพิมพ์ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคใต้, 2530.

_____. หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น พุทธศักราช 2525. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทางทันส่วน
จำกัดศรีเดชา, 2525.

_____. คู่มือดำเนินงานตามหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
การศาสนา, 2525.

_____. เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษานอกโรงเรียน
ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ : กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2527. อุดลำนเ.

_____. วิวัฒนาการการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ.2482-2533 :
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การค้าของครุสภา, 2533.

การศึกษผู้ใหญ่, กอง. เอกสารประกอบการปฏิบัติงานของการศึกษผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ
กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2529. อุดลำนเ.

การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดราชบุรี, ศูนย์. เอกสารประชาสัมพันธ์แนะแนวอาชีพ. ราชบุรี :
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดราชบุรี, 2533. อุดลำนเ

กษมา สารสมุทร. ปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนของครู
โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2524. อุดลำนเ.

เกียรติวรรณ อมาตยกุล. ปรัชญาการศึกษานอกระบบ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ยูไนเต็ด
โปรดักชั่น, 2526.

เชียรศรี วิวิธสิริ. จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อุดลำนเ.

_____. การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน : เทคโนโลยีทางการศึกษา
พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2530

ชนะ เพชรรัตน์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ตามหลักสูตร
การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 โดยใช้กระบวนการสอนต่างกัน.

ปริญฐานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต(ศศ.ม.) มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2526. อุดลำนเา.

ชาญชัย ศรีไสยเพชร, ทักษะและเทคนิคการสอน. กรุงเทพฯ : พัทธอักษร, 2525

ผรงค์ อายานนท์. ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ทางการเรียนการสอน
ของแผนกช่างเครื่องยนต์ ตามหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันในโรงเรียนสารพัดช่าง
ในเขต กทม. ปริญฐานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2526. อุดลำนเา.

ทองอยู่ แก้วไทรฮะ. "เทคนิคการสอนผู้ใหญ่," เอกสารอ่านประกอบสำหรับวิทยากร
(กลุ่มชุมชน). สำนักงาน ป.ป.ส. สำนักงานกฤษฎมนตรี กรุงเทพฯ : การพิมพ์พระนคร,
2527.

ทศนา แมมณี. "ครูกับกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์" เอกสารการสอนชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพ
ศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2526

นพพงษ์ บุญจิตราตุลย์. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ:บริษัท เอส.เอ็ม.เอ็ม.2522.

นริวุฒิ ธรรมกุลมงคล. องค์ประกอบด้านแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาในโรงเรียน
อาชีวศึกษาเอกชนประเภทศึกษานอกระบบ ในเขตกทม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อุดลำนเา.

บุญสม พงษ์พันธ์. ปัจจัยที่ทำให้นักศึกษาผู้ใหญ่เลือกเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นใน
โรงเรียนราชภัฏอาชีวศึกษาหลักสูตรโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม.กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2525. อุดลำนเา.

บำรุง สุขพรรค. รายงานการวิจัยการศึกษาปัญหาและสภาพความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
เกี่ยวกับประชากรนอกโรงเรียน. 2524. อุดลำนเา.

ประโยชน์ จันทรโชติ. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด. ปริญฐานิพนธ์
กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อุดลำนเา.

- ประพิทย์ บุญสุข. พฤติกรรมการสอนที่พึงประสงค์สำหรับครูสอนวิชาชีพของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- แผนงานและวิจัย, กอง. กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ. การวิจัยติดตาม
ผลนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ เพื่อจัดทำโครงการ
ติดตามผลของกลุ่มเป้าหมาย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พีระพินา, 2524.
- พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์. การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง. กรุงเทพฯ : กิ่งจันทร์
 การพิมพ์, ม.ป.ป.
- พรทิพย์ รัตนวิสาณนท์. ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพครูช่าง
อุตสาหกรรม ระดับปริญญาที่พึงประสงค์ ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- พุทธชาติ ราชปรีชา. การศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โอเคเอ็นเอสไตร์, 2524.
- มนัส แสงเรือง. องค์ประกอบเกี่ยวกับการออกกลางคันของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ.
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2525. อัดสำเนา.
- ไม้มัด อัดกลาเคร์ และสมจิตร สร้อยสุริยา. คู่มือปฏิบัติการศึกษานอกโรงเรียน.
 กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2525.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร
 การพิมพ์, 2528.
- วิรุฬ นิลไมจน์. บทบาทและงานของนักการศึกษาผู้ใหญ่ระดับวิชาชีพ. ฝ่ายวิจัยและประเมินผล
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคใต้, 2530. อัดสำเนา.
- ศุภร ศรีแสน. การศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ: ประสานการพิมพ์, 2521.
- สามัญศึกษา, กรม. คู่มือนิเทศการศึกษากการสอน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2519.
- สุนทร สุนันทชัย. การศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, 2523.
- สุนทร โคตรบรรเทา. การศึกษานอกโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: อักษรสยาม
 การพิมพ์, 2524.

สุพิศ ขำสกุล. "เทคนิคการสอนผู้ใหญ่," รวมบทความการสอนศึกษาผู้ใหญ่ เล่ม 2.

กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว, 2517.

สมบูรณ์ ศาสดาชีวิน. จิตวิทยาเพื่อการศึกษาผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ: อีสานการพิมพ์, 2526.

สำราญ คำพรหม. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3-4
ตามทัศนะของผู้เรียนผู้สอนและผู้บริหารในจังหวัดอุดรธานี. ปริญญาโท กศ.ม.

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

อุทัย บุญประเสริฐ. "การปฏิรูปการฝึกหัดครูตามโครงการพัฒนาการศึกษาอาชีพ,"

วารสารครูศาสตร์. 35: 3-7: มีนาคม, 2528.

อุ้นตา นพคุณ. การเรียนรู้การสอนผู้ใหญ่เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร
การพิมพ์, 2527.

Anderson, Dan W. and others. Competency Base Teacher Education 1.
Berkeley Calif : Mecutehan, 1973.

Divisson, C.V. "Knowledge, Skill and Attitudes which the ABE.
Teacher Should Possess", In Adult Basic Education. Toronto:
New Press, 1972.

Hall, G.E. and H.L. Jones. Competency-Based Education. New York:
Prentice-Hall Inc., 1976.

✓ Hearld, James E. and Samuel A. Moare. The Teacher and Administrative
Relationship in School System. New York : The Macmillan
Company, 1968.

Houle, Cyril O. The Inquiring Mind. Madison: University of Wisconsin
Press, 1961.

Knowles, Malcolm S. The Modern Practice of Adult Education. New York:
Association Press, 1970.

Kidd, J.R. How Adult Learn. New York : Association Press, 1973.

✓Leeds, C.H. "A Scale for Measuring Teacher Pupil Attitudes and Teacher Pupil Report, "Psychological Monogram. 6: 61; June, 1950.

Simpson, J.A. Today and Tomorrow in European Adult Education. Paris: Council of Europe Strasbourg, 1972.

✓Troyer, Maurice E. Evaluation in Teacher Education. Washington D.C.: American Council and Education, 1944.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถาม
- หนังสือขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม
- แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอน
นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
ในเขตภาคกลาง

ที่ ทม 1007/

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

กันยายน 2533

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางผ่องศรี ศรีวัง เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอก
การศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
ในเขตภาคกลาง

ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความควบคุมดูแลของ

ผศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์

ประธาน

รศ.เชียรศรี วิวิธสิริ

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรูญ ไกมลบุญ)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

7 กันยายน 2533

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดราชบุรี

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางผ่องศรี ศรีวัง เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอก
การศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
ในเขตภาคกลาง

ทั้งนี้ผู้นี้ในความควบคุมดูแลของ

ผศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์

ประธาน

รศ.เชียรศรี วิวิธสิริ

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอให้นักศึกษาภาคปกติ และภาคค่ำ แผนกช่างเครื่องยนต์
ช่างตัดเสื้อสตรี และพิมพ์ดีด ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนกันยายน - ตุลาคม 2533 เพื่อเป็น
ข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรูญ โกมลบุญย์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

แบบสอบถามเพื่อทำการวิจัย

เรื่อง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง

- คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการศึกษาความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ โดยแบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
- ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ
- ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ว่าแต่ละคุณลักษณะควรมีอย่างน้อยเพียงใด
- ตอนที่ 3 คำถามแบบปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นโดยอิสระ นอกเหนือจากผู้วิจัยได้เสนอไว้ในรายชื่อของตอนที่ 2

โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความคิดเห็นที่แท้จริงของท่าน เพื่อจะได้นำข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ ไปเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการจัดการศึกษาสายอาชีพให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

แบบสอบถามนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงใน () ที่มีข้อความตรงกับความเป็นจริง

	ช่องนี้สำหรับผู้วิจัย
1. เพศ () ชาย () หญิง	☐
2. อายุ () 15-24 ปี () 25-34 ปี () 35 ปีขึ้นไป	☐
3. วุฒិทางการศึกษา () ประถมศึกษา () มัธยมศึกษา () อุดมศึกษา	☐
4. เวลาที่เรียน () รอบกลางวัน () รอบค่ำ	☐
5. ประเภทวิชาชีพ () ช่างเครื่องยนต์ () ช่างตัดเสื้อสตรี () พิมพ์ดีด	☐

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอน

นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

คำชี้แจง 1.แบบสอบถามตอนที่ 2 นี้ เป็นการสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับคุณลักษณะ

ที่พึงประสงค์ของครูสอนวิชาชีพ

2.แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 37 ข้อ ในแต่ละข้อให้ท่าน

พิจารณาว่า ท่านเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวมากน้อยเพียงใด (คำตอบไม่มี

ผิดถูก) ระดับความคิดเห็นของท่านแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

ถ้าท่านให้คะแนน 1 หมายถึง ท่านคิดว่าคุณลักษณะในเรื่องนี้เป็นสิ่งที่ครูสอน

วิชาชีพควรมี น้อยที่สุด

ถ้าท่านให้คะแนน 2 หมายถึง ท่านคิดว่าคุณลักษณะในเรื่องนี้เป็นสิ่งที่ครูสอน

วิชาชีพควรมี น้อย

ถ้าท่านให้คะแนน 3 หมายถึง ท่านคิดว่าคุณลักษณะในเรื่องนี้เป็นสิ่งที่ครูสอน

วิชาชีพควรมี ปานกลาง

ถ้าท่านให้คะแนน 4 หมายถึง ท่านคิดว่าคุณลักษณะในเรื่องนี้เป็นสิ่งที่ครูสอน

วิชาชีพควรมี มาก

ถ้าท่านให้คะแนน 5 หมายถึง ท่านคิดว่าคุณลักษณะในเรื่องนี้เป็นสิ่งที่ครูสอน

วิชาชีพควรมี มากที่สุด

3.โปรดเขียนเครื่องหมาย / แสดงความคิดเห็นของท่านลงในช่องว่างด้าน

ขวามือของแต่ละข้อความ โดยเขียนเครื่องหมายเพียงครั้งเดียว

ตัวอย่าง

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
0	ส่งเสริมหรือยกย่องชมเชยผลงาน ของนักศึกษา		/			

จากตัวอย่าง แสดงว่าท่านมีความคิดเห็นว่าครูสอนวิชาชีพ ควรมึลักษณะที่พึงประสงค์
ในเรื่องนี้อยู่ในระดับ มาก

หมายเหตุ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง ลักษณะ ท่าทาง บุคลิกภาพ หรือพฤติกรรม
ของครูสอน ซึ่งแสดงออกมาในรูปของการปฏิบัติ และเป็นลักษณะที่ดีของครูสอน
วิชาชีพ เป็นที่พึงประสงค์ของสังคม

โปรดทราบ

แบบสอบถามที่ท่านกำลังจะตอบในหน้าต่อไปจนถึงหน้าสุดท้าย ขอให้เป็นอย่าง
ความคิดเห็นของท่านว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่สอนวิชาชีพ ที่ท่านต้องการนั้นควร
มีลักษณะอย่างไร (ไม่ใช่ครูที่กำลังสอนท่านอยู่)

โปรดตอบให้ครบ...ด้วยความขอบคุณยิ่ง...

1. คุณลักษณะทางด้านวิชาการและการถ่ายทอดความรู้

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ	ระดับความคิดเห็น					ช่องนี้ สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
1	มีความรู้เรื่องที่สอนเป็นอย่างดี						○
2	เตรียมการสอนและอุปกรณ์ การสอนล่วงหน้า						○
3	เปิดโอกาสให้นักศึกษาผู้ใหญ่มี บทบาทและมีส่วนร่วมในบทเรียน						○
4	ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ						○
5	พูดเก่ง เข้าใจง่าย						○
6	การสอนและการให้ทำงาน ควร ให้สอดคล้องกับความสามารถ ของนักศึกษาผู้ใหญ่						○
7	เอาใจใส่และแนะนำขณะที่ นักศึกษาผู้ใหญ่ปฏิบัติงาน						○
8	ทำอุปกรณ์การสอนได้เหมาะสม กับเรื่องที่เรียน						○
9	เข้าใจความต้องการในการนำ ความรู้ไปใช้ของนักศึกษาผู้ใหญ่ได้						○

2. คุณลักษณะด้านการแนะแนวและการแก้ปัญหา

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ	ระดับความคิดเห็น					ข้อนี้ สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
1	จัดแนะแนวการศึกษาเพื่อช่วยเหลือ หางานหรือสร้างงานแก่นักศึกษา						○
2	จัดกิจกรรมแนะแนววิชาอาชีพ เพื่อช่วยเหลือให้นักศึกษาพิจารณา แก้ปัญหาด้วยตนเอง						○
3	เปิดโอกาสให้นักศึกษาพูดคุยหรือ ปรึกษาส่วนตัว						○
4	แนะนำให้นักศึกษารู้แหล่งที่จะไป ปรึกษาความรู้เพิ่มเติม						○
5	มีความเข้าใจ เห็นใจนักศึกษา ที่ประสบปัญหาต่าง ๆ						○
6	มีความคิดริเริ่มในการหาวิธี แนะแนวและแก้ปัญหา โดยวิธีที่ดีที่สุด						○
7	ให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษาที่มา ปรึกษา						
8	ให้นักศึกษาคำนึงถึงคุณธรรมในการ ตัดสินใจปัญหานั้น ๆ						○

3. คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ	ระดับความคิดเห็น					ช่องนี้ สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
1	อ่อนน้อมถ่อมตนเข้ากับผู้อื่นได้						☐
2	ช่วยเหลือบริการสิ่งที่เป็นประโยชน์ แก่สังคม						☐
3	ร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใส						☐
4	วางตนได้เหมาะสมกับกาลเทศะ						☐
5	พูดให้ผู้อื่นสนใจ						☐
6	รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ด้วยความตั้งใจ						☐
7	มองบุคคลอื่นในแง่ดี						☐
8	จำชื่อนักศึกษาและผู้ร่วมงานได้						☐

4. คุณลักษณะด้านคุณธรรมและความประพฤติ

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ	ระดับความคิดเห็น					ช่องนี้ สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
1	ช่วยเหลือให้ความเอาใจใส่นักศึกษาอย่างเสมอภาค						○
2	ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบ						○
3	ไม่โกรธ หรือตึงตังง่าย						○
4	มีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามระเบียบ						○
5	เป็นสุภาพเรียบร้อย แต่ไม่ขี้เหนียว						○
6	มีความประพฤติดีเป็นตัวอย่างได้						○
7	ปฏิบัติหน้าที่การงานด้วยความ เสียสละ						○
8	สอดแทรกคุณธรรมไปตามเนื้อหา ที่สอน						○
9	ปลุกฝังให้นักศึกษามีความซื่อสัตย์ ต่อการงาน อาชีพของตน						○
10	มีความยุติธรรม						○
11	วางตนได้เหมาะสม ทำให้นักศึกษา ยอมรับนับถือ						○
12	มีความรักปรารถนาดีต่อนักศึกษา ในทางที่ถูกต้อง						○

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับ
คุณลักษณะของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ

คำชี้แจง หากท่านเห็นว่ายังมีคุณลักษณะอื่นที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่
สายอาชีพศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด นอกจากที่กล่าวมาแล้ว
กรุณาเขียนแสดงความคิดเห็นมาโดยอิสระ

1. ด้านวิชาการและการถ่ายทอดความรู้.....
.....
.....
.....
2. ด้านการแนะแนวและการแก้ปัญหา.....
.....
.....
.....
3. ด้านมนุษยสัมพันธ์.....
.....
.....
.....
4. ด้านคุณธรรมและความประพฤติ.....
.....
.....
.....

ภาคผนวก ข .

- ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
- รายงานผู้เชี่ยวชาญ

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

1. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครปฐม
2. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี
3. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี
4. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดลพบุรี
5. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสระบุรี
6. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
7. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดชัยนาท

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ดร.ทองอยู่ แก้วไทรฮะ
2. ดร.กล้า สมตระกูล
3. นายปาน กิมปี
4. ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์
5. ดร.ชลทิตย์ เอี่ยมล้ำวงศ์
6. นายวินัย สายหงษ์
7. รศ.ดร.ทองปลิว ชมชื่น
8. ดร.ศานิต วิเศษสุข
9. นายเรวัตน์ สุธรรม
10. นางพวงผกา เล่าหักดี
11. นายทองจุล ชันขาว

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางพ้องศรี ศรีวัง
วัน เดือน ปี เกิด	1 มีนาคม 2488
สถานที่เกิด	อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
ที่อยู่ปัจจุบัน	108/2 หมู่ 12 ตำบลเจดีย์หัก อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี 70000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	อาจารย์ 2 ระดับ 6 หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดราชบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2503	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหมี่บ้านขาว อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
พ.ศ. 2506	อาชีวศึกษาชั้นสูง (ปวช.) การช่างสตรีลพบุรี อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
พ.ศ. 2508	ประโยศครูมัธยมศึกษาศาสตร (ปม.ศศ.) วิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ ท่ามหาเมฆ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2518	การศึกษามัธยมศึกษา เกียรตินิยมอันดับสอง (คหกรรมศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
พ.ศ. 2536	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) การศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ประวัติรับราชการ	
พ.ศ. 2510	ครูตรี หน่วยฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ 3 ยะลา
พ.ศ. 2512	ครูตรี หน่วยฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ 26 ขอนแก่น
พ.ศ. 2513	ครูตรี โรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ 28 นครราชสีมา
พ.ศ. 2514	ครูตรี โรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ 19 นครปฐม
พ.ศ. 2520	อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ 19 นครปฐม

- พ.ศ. 2523 อาจารย์ 1 ระดับ 4 ศูนย์การศึกษาประชาชน
อำเภอไพศาราม จังหวัดราชบุรี
- พ.ศ. 2527 อาจารย์ 2 ระดับ 5 ศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
ราชบุรี อำเภอไพศาราม จังหวัดราชบุรี
- พ.ศ. 2532-ปัจจุบัน อาจารย์ 2 ระดับ 6 ศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
ราชบุรี อำเภอไพศาราม จังหวัดราชบุรี

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
ในเขตภาคกลาง

บทคัดย่อ

ของ

ผ่องศรี ศรีวัง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่
มีนาคม 2536

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ สายอาชีพ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคกลาง ใน 4 ด้าน คือด้านวิชาการและการถ่ายทอดความรู้ ด้านการแนะแนว และการแก้ปัญหา ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมและความประพฤติ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 545 คน ซึ่งเรียนอยู่ในแผนกช่างเครื่องยนต์ ช่างตัดเสื้อสตรี และพิมพ์ดีด รวม 42 ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยค่า t และค่า เอฟ

ผลการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอน นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก
2. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ตามทักษะของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ โดยแยกตาม เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา เวลาที่เรียนและประเภทวิชาชีพ ซึ่งตัวอย่างแต่ละกลุ่มมี ดังนี้

2.1 นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ เพศหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพโดยรวมมากกว่านักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ เพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน นักศึกษาหญิง มีคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ด้านคุณธรรมและความประพฤติมากกว่านักศึกษาชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพโดยรวมและคุณลักษณะรายด้านทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่มีเวลาเรียนในรอบกลางวัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในรอบกลางวัน มีความคิดเห็นในด้านวิชาการ และการถ่ายทอดความรู้ มากกว่านักศึกษาที่เรียนในรอบค่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 นักศึกษาที่เรียนในประเภทวิชาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพโดยรวมและแต่ละด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

DESIRABLE CHARACTERISTICS OF THE VOCATIONAL ADULT TEACHERS' AT
THE PROVINCIAL NON-FORMAL EDUCATION CENTERS
IN THE CENTRAL REGION

AN ABSTRACT

BY

PHONGSRI SRIWANG

Presented in partial fulfillment of the requirement for the
Master of Education degree in Adult Education
at Srinakarinwirot University

March 1993

The purpose of this study was to identify the desired characteristics of vocational teachers as perceived by their adult students. Five hundred and forty five vocational students, totaling 42 classes, who were studying machanices,dress making and typing were randomly derived from central Thailand. The questionnaire was constructed into 4 categories; knowledge and teaching skill, guidance and problem-solving, human relationship, and ethics and conducts. Statistics used were mean,percentage,standard diviation,t-test and F-test

The results of the study were as follows :

1. Adult students agreed on the four categories of the desired characteristics at high level.
2. When considered in sex, age, level of education background, duration of courses, and subject of adult students, the following were found :-
 - 2.1 There was significant difference at the level of .05 between female and male as a whole and in ethics and conducts category.
 - 2.2 There was no significant difference on the opinion of students with different ages.
 - 2.3 There was significant difference at the level of .05 of background as a whole.
 - 2.4 There was no significant difference on the opinion of students with different time of study as a whole but when considered

in each categories it was found that there was significant difference at the level of .05 on knowledge and teaching skill category.

2.5 There was significant difference at the level of .001 among the students with different subjects as a whole and in each categories.